

Wymagania z języka polskiego klasa 8

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE					
ŻYCIOWE WĘDRÓWKI					
Adam Mickiewicz <i>Stepy akermarskie</i>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, co to jest obraz poetycki – wskazuje i nazywa wybrany środek poetycki – cytuje fragmenty przekazujące wrażenia zmysłowe – rozpoznaje bohatera lirycznego – wyjaśnia, co robi bohater liryczny – nazywa przestrzeń pokazaną w utworze – zna pojęcie sonetu 	<ul style="list-style-type: none"> – wyodrębnia obrazy poetyckie w utworze – wskazuje i nazywa podstawowe środki językowe – nazywa zmysły, które zostały przywołane w tekście – utożsamia bohatera lirycznego z osobą mówiącą – dostrzega motyw wędrówki – omawia przestrzeń zobrazowaną w utworze – wyróżnia sonet spośród innych gatunków lirycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zawartość obrazów poetyckich – wskazuje i nazywa zastosowane w utworze środki językowe – ustala, jakimi środkami językowymi zostały przekazane wrażenia zmysłowe – wstępnie charakteryzuje bohatera lirycznego – omawia motyw wędrówki – wie, że przestrzeń ma znaczenie symboliczne – omawia cechy sonetu jako gatunku lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia relacje między obrazami poetyckimi – określa funkcję zastosowanych w wierszu środków językowych – omawia wrażenia zmysłowe przedstawione w tekście – omawia postać bohatera lirycznego – omawia znaczenia związane z motywem wędrówki – omawia symbolikę przestrzeni – wyjaśnia, jak sonet jako gatunek łączy się ze sposobem obrazowania w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem językowych środków opisu

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Edward Stachura <i>Wędrownką życie jest człowieka...</i>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, co może być motywem – wskazuje wersy, w których ujawnia się osoba mówiąca – przypomina, co to jest pytanie retoryczne – formułuje jedno pytanie do tekstu – wie, co to jest teza 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega w tekście motyw wędrownki – zbiera informacje o osobie mówiącej – cytuje pytania retoryczne – formułuje kilka pytań do tekstu – cytuje wers o charakterze tezy 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia motyw wędrownki wykorzystany w wierszu – omawia osobę mówiącą w wierszu – ustala, czego dotyczą pytania retoryczne – formułuje pytania do tekstu – wyjaśnia, czego dotyczy teza zawarta w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia symboliczne znaczenia związane z motywem wędrownki – omawia życiową postawę osoby mówiącej – omawia funkcję pytań retorycznych – formułuje wszystkie możliwe pytania do tekstu – ustosunkowuje się do tezy zawartej w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem symboliki motywu wędrownki
Jarosław Marek Rymkiewicz <i>Ogród w Milanówku, pieśń nocnego wędrowca</i>	<ul style="list-style-type: none"> – przypomina, co może być motywem – wymienia bohaterów utworu – dostrzega osobę mówiącą w wierszu – łączy odpowiednie środki językowe z opisem przestrzeni – wskazuje wersy, w których jest mowa o Bogu 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega motyw ogrodu w tekście – wydobywa informacje o bohaterach utworu – zbiera informacje o osobie mówiącej – wskazuje środki językowe opisujące przestrzeń – wstępnie określa relacje między Bogiem, człowiekiem i naturą 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia motyw ogrodu występujący w wierszu – porządkuje informacje o bohaterach utworu – krótko wypowiada się na temat osoby mówiącej – nazywa środki językowe opisujące przestrzeń – wypowiada się na temat relacji między Bogiem, człowiekiem i naturą 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia symboliczne znaczenia motywu ogrodu – omawia bohaterów utworu – omawia osobę mówiącą – omawia sposób obrazowania przestrzeni – omawia relacje między Bogiem, człowiekiem i naturą 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem relacji między Bogiem, człowiekiem i naturą
Caspar David Friedrich,	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne elementy przedstawione 	<ul style="list-style-type: none"> – nazywa elementy przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia elementy przedstawione na 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia sytuację przedstawioną na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje obraz ze

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Wędrowiec nad morzem mgły (reprodukcja obrazu)	na obrazie – opowiada, co przedstawia obraz – rozpoznaje motyw wędrowki – dostrzega różne rodzaje przestrzeni pokazane na obrazie – przedstawia podstawowe informacje związane z postacią pokazaną na obrazie – zna pojęcie <i>perspektywa</i> – układa krótki monolog wewnętrzny – tworzy prosty opis obrazu	– wydobywa znaczenia dosłowne dzieła – omawia elementy związane z motywem wędrowki – nazywa rodzaje przestrzeni pokazane na obrazie – omawia postać przedstawioną na obrazie – wyjaśnia, na czym polega perspektywa – układa monolog wewnętrzny – tworzy opis obrazu	obrazie – wydobywa znaczenia przenośne dzieła – omawia znaczenia związane z motywem wędrowki – omawia przestrzeń pokazaną na obrazie, – omawia znaczenia związane z postacią przedstawioną na obrazie – omawia perspektywę obrazu – tworzy rozbudowany monolog wewnętrzny – tworzy ciekawy opis obrazu	– omawia znaczenia przenośne dzieła – łączy motyw wędrowki przedstawiony na obrazie z innymi dziełami – omawia znaczenia związane z przestrzenią ukazaną na obrazie – omawia malarskie sposoby pokazania postaci i związane z nią znaczenia – omawia znaczenia obrazu wynikające z wykorzystania perspektywy – tworzy rozbudowany monolog wewnętrzny związany ze znaczeniami obrazu – opisuje obraz – zwraca uwagę na środki języka malarskiego	szczególnym uwzględnieniem roli środków języka malarskiego dla tworzenia znaczeń naddanych dzieła – tworzy monolog wewnętrzny – podkreślają subiektywizm wypowiedzi i emocje – opisuje obraz ze szczególnym zwróceniem uwagi na wrażenia, jakie wywołuje na odbiorcy
Wirtualny spacer – literackie gry planszowe	– we wskazanym programie internetowym opracowuje (z pomocą) grę planszową	– we wskazanym programie internetowym opracowuje grę planszową	– w samodzielnie wybranym programie internetowym opracowuje grę planszową	– w samodzielnie wybranym programie internetowym opracowuje grę planszową, dodaje do niej zagadki literackie	– samodzielnie tworzy ciekawą, o dużym stopniu skomplikowania literacką grę planszową
MAŁE OJCZYNY					
Adam Mickiewicz	– odtwarza wybrane	– porządkuje elementy świata	– omawia elementy	– omawia relacje między	– dokonuje samodzielnej

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
<i>Pan Tadeusz</i>	<p>elementy świata przedstawionego</p> <ul style="list-style-type: none"> – przypomina, co to jest wątek – odtwarza wybrane wydarzenie z fabuły utworu, wyjaśnia różnice między bohaterem indywidualnym i zbiorowym – krótko charakteryzuje wybranego bohatera – wie, kiedy bohatera nazywamy dynamicznym – zna epopeję jako gatunek, wie, co to jest geneza utworu 	<p>przedstawionego, wymienia wątki utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> – odtwarza kilka wydarzeń z fabuły utworu – wymienia kilku bohaterów indywidualnych, określa, kto jest bohaterem zbiorowym – charakteryzuje wybranego bohatera – wyjaśnia, kto i dlaczego jest bohaterem dynamicznym – odróżnia epopeję od innych gatunków epickich – wyjaśnia, czym jest geneza utworu 	<p>świata przedstawionego</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia wątki utworu – wskazuje i omawia najważniejsze wydarzenia fabuły – wyjaśnia, kto jest bohaterem indywidualnym, a kto zbiorowym w utworze – dokonuje pełnej charakterystyki wybranego bohatera – wyjaśnia, z czego wynika dynamizm w charakterystyce bohatera – wskazuje cechy epopei – zna podstawowe fakty związane z genezą utworu 	<p>elementami świata przedstawionego</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia związki wątków ze sobą – omawia sposób prowadzenia fabuły w utworze – omawia zależności między bohaterami indywidualnymi a bohaterem zbiorowym – dokonuje charakterystyki porównawczej wybranych bohaterów – zestawia bohaterów dynamicznych i statycznych – wyjaśnia, dlaczego utwór jest epopeją – omawia genezę utworu 	<p>analizy i interpretacji utworu ze szczególnym uwzględnieniem jego znaczenia w polskiej kulturze</p>

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Olga Tokarczuk <i>Czas Prawieku</i>	<ul style="list-style-type: none"> – wydobywa informacje z tekstu dotyczące prezentowanego miejsca – zna pojęcie <i>mityzacja</i> – wylicza opisane elementy natury – zna pojęcie <i>mała ojczyzna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – odtwarza wydobyte z tekstu informacje – wie, na czym polega mityzacja – wstępnie omawia przedstawione elementy natury – wyjaśnia, co oznacza termin <i>mała ojczyzna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – porządkuje i odtwarza informacje dotyczące prezentowanego miejsca – wyjaśnia, na czym polega mityzacja – dostrzega związki między przedstawionymi elementami natury – opowiada o przedstawionych elementach natury – wypowiada się o Prawieku jako małej ojczyźnie 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada własnymi słowami, co wiadomo o opisywanym miejscu – wyjaśnia, jakie znaczenia związane są z mityzacją przestrzeni – omawia relacje między przedstawionymi elementami natury – wyjaśnia, co to znaczy, że Prawiek jest <i>małą ojczyzną</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem konwencji obrazowania przestrzeni
Adam Pańczuk <i>Karczeby</i> (fotoreportaż)	<ul style="list-style-type: none"> – wyróżnia fotoreportaż spośród innych tekstów kultury – czyta ze zrozumieniem informacje dotyczące tytułu fotoreportażu – zna pojęcie <i>etymologia</i> – przedstawia swoje odczucia związane z obejrzanymi fotografiami – dostrzega symbolikę niektórych elementów fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia podstawowe cechy fotoreportażu – wypowiada się na temat tytułu fotoreportażu – łączy pojęcie <i>etymologia</i> z pochodzeniem wyrazów – wypowiada się na temat obejrzanych fotografii – wskazuje elementy o znaczeniu symbolicznym – pisze opowiadanie 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym cechuje się fotoreportaż – odtwarza własnymi słowami informacje dotyczące tytułu fotoreportażu – wyjaśnia pojęcie <i>etymologia</i> – omawia obejrzone fotografie – wyjaśnia symboliczne znaczenia elementów fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia swój stosunek do fotoreportażu jako tekstu kultury – tworzy wypowiedź związaną z tytułem fotoreportażu – korzystając ze słownika etymologicznego wyjaśnia pochodzenie słów – ocenia obejrzone fotografie – tworzy dłuższą, zwartą wypowiedź dotyczącą symboliki cyklu fotografii – pisze opowiadanie, stosuje 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje fotoreportaż ze szczególnym uwzględnieniem funkcji środków kreujących metaforyczne znaczenia – pisze rozbudowane opowiadanie z elementami opisu i charakterystyki

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	– pisze proste opowiadanie		– pisze ciekawe opowiadanie	ciekawe rozwiązania fabularne	
<i>Mała ojczyzna</i>	– odtwarza najważniejsze informacje zawarte w artykule – wie, że obok literatury pięknej istnieją teksty publicystyczne – wydobywa najważniejsze myśli z artykułu – dostrzega argumenty zawarte w tekście – wyodrębnia akapity w tekście	– odtwarza i porządkuje informacje zawarte w tekście – odróżnia publicystykę od literatury pięknej – streszcza artykuł – odtwarza główne argumenty zawarte w tekście – omawia zawartość treściową kolejnych akapitów	– omawia najważniejsze informacje zawarte w artykule – wyjaśnia, czym różni się publicystyka od literatury pięknej – funkcjonalnie streszcza za artykuł – odtwarza wszystkie argumenty zawarte w tekście – określa związek między poszczególnymi akapitami	– odtwarza wywód zawarty w artykule – wyjaśnia, dlaczego tekst należy do publicystyki – pisze streszczenie przy zachowaniu wszystkich wymogów tej formy wypowiedzi – ustosunkowuje się do argumentów zawartych w tekście – wskazuje akapit synonimiczny	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem jego intencji
Wirtualny spacer – fotoreportaż	– przygotowuje prosty fotoreportaż o swoim regionie	– przygotowuje fotoreportaż o swoim regionie	– przygotowuje ciekawy fotoreportaż o swoim regionie	– przygotowuje fotoreportaż o swoim regionie, dba o artystyczną formę fotografii	– przygotowuje oryginalny, twórczy fotoreportaż o swoim regionie, za pomocą właściwych środków przekazuje w nim znaczenia metaforyczne
WIDZIEĆ SERCEM					
Henryk Sienkiewicz	– wymienia elementy świata przedstawionego	– omawia wybrane elementy świata przedstawionego	– porządkuje elementy świata przedstawionego	– omawia relacje między elementami świata	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
<i>Quo vadis</i> WIDZIEĆ SERCEM	<ul style="list-style-type: none"> – wyodrębnia główny wątek utworu – wie, jakie wydarzenie można nazwać punktem kulminacyjnym – zna powieść historyczną jako typ powieści – odróżnia elementy fikcyjne od rzeczywistych – przypomina, kiedy bohater jest statyczny, a kiedy dynamiczny – pisze proste podziękowanie 	<ul style="list-style-type: none"> – wyodrębnia wątki w utworze – wskazuje wydarzenie, które stanowi punkt kulminacyjny – wie, że utwór jest powieścią historyczną – wymienia elementy fikcyjne i rzeczywiste w powieści – wskazuje bohatera statycznego i dynamicznego – pisze podziękowanie 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega zależności między wątkami – opowiada przebieg wydarzenia będącego punktem kulminacyjnym – wskazuje cechy powieści historycznej – określa rolę elementów rzeczywistych w fabule – wyjaśnia różnicę między bohaterem statycznym a dynamicznym – pisze oryginalne podziękowanie 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawianego – omawia układ wątków – omawia funkcję punktu kulminacyjnego w utworze – wyjaśnia, dlaczego utwór jest powieścią historyczną – omawia relacje między elementami fikcyjnymi i rzeczywistymi – omawia funkcję bohaterów statycznych i dynamicznych w powieści – pisze podziękowanie – zachowuje wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> szczególnym uwzględnieniem relacji między elementami fikcyjnymi a historycznymi
Jan Parandowski <i>Eros i Psyche</i>	<ul style="list-style-type: none"> – czyta mit ze zrozumieniem – wskazuje w tekście przykład frazeologizmu – opowiada, jak w mitach jest przedstawiony Eros – wymienia przykład utworu literackiego związanego tematycznie z mitem <i>Eros i Psyche</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada płynnie treść mitu – rozpoznaje w tekście frazeologizmy – przedstawia swoje wyobrażenie Erosa – wymienia kilka utworów literackich związane tematycznie z mitem <i>Eros i Psyche</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wypisuje wydarzenia mitu w postaci wątku – wyjaśnia znaczenia wynikające z frazeologizmów – opowiada jak wyobraża sobie Erosa – wymienia różne utwory literackie związane tematycznie z mitem <i>Eros i Psyche</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, co to jest wątek, wyodrębnia wątek w tekście – wyjaśnia funkcję frazeologizmów w tekście – przedstawia swoje wyobrażenie Erosa, uzasadnia je – wymienia utwory literackie związane tematycznie z mitem <i>Eros i Psyche</i>, przedstawia ich problematykę 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia w dłuższej wypowiedzi kulturową rolę mitu o Erosie o Psyche, jego związki z innymi tekstami literackimi
Wisława	<ul style="list-style-type: none"> – wie, o czym mówi 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> – formułuje temat 	<ul style="list-style-type: none"> – określa temat utworu w 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Szyborska <i>Miłość szczęśliwa</i>	wiersz – wie, kto to jest osoba mówiąca w utworze lirycznym – cytuje pytania postawione w tekście	słowami, o czym mówi wiersz – odróżnia osobę mówiącą od autora – cytuje wersy, w których osoba mówiąca ujawnia swoje opinie	utworu – określa osobę mówiącą w tekście – określa funkcję pytań postawionych w tekście	powiązaniu z innymi znanymi tekstami poświęconymi miłości – odczytuje intencje osoby mówiącej	interpretuje wiersz, w interpretacji wykorzystuje odniesienia do innych tekstów
Antonio Canova <i>Eros i Psyche</i> (rzeźba)	– wie, kogo przedstawia rzeźba – wie, że dzieło ma dynamiczny charakter – w prosty sposób opisuje sposób przedstawienia postaci – wstępnie określa swoje odczucia wywołane oglądaną rzeźbą	– dostrzega związek rzeźby z mitem – wie, co może być źródłem dynamizmu i wstępnie go wyjaśnia – opisuje sposób przedstawienia postaci, – nazywa swoje odczucia związane z oglądaną rzeźbą	– wypowiada się na temat związku rzeźby z mitem – wskazuje sposoby uzyskania dynamizmu – wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci – nazywa uczucia wyrażane przez ukazane postacie	– wyjaśnia, na czym polega związek rzeźby z mitem – wyjaśnia, co jest źródłem dynamizmu rzeźby – w szczegółowy sposób opisuje sposób przedstawienia postaci – wypowiada się na temat emocji wyrażanych i wywoływanych przez rzeźbę	– tworzy rozwiniętą wypowiedź na temat znaczeń wynikających z rzeźby, łączy je ze środkami wyrazu wykorzystanymi przez artystę oraz z treściami mitu
Wirtualny spacer – motyw miłości w antologii	– korzystając z pomocy, tworzy prostą antologię dzieł o tematyce miłosnej	– tworzy prostą antologię dzieł o tematyce miłosnej	– tworzy antologię dzieł o tematyce miłosnej	– tworzy zróżnicowaną antologię dzieł o tematyce miłosnej	– tworzy zróżnicowaną antologię dzieł o tematyce miłosnej, wyjaśnia zasady doboru i ułożenia materiału
OCALIĆ TOŻSAMOŚĆ					
Stefan Żeromski	– wymienia	– porządkuje elementy świata	– omawia elementy	– omawia relacje między	– samodzielnie analizuje i

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
<i>Szyfrowe prace</i>	<p>najważniejsze elementy świata przedstawionego</p> <ul style="list-style-type: none"> – krótko opowiada o gimnazjum klerykowskim – zna pojęcie rusyfikacji – przedstawia Bernarda Zygiera – wyjaśnia, jak rozumie pojęcie <i>motyw postępowania</i> – opowiada o lekcji języka polskiego 	<p>przedstawionego</p> <ul style="list-style-type: none"> – krótko opowiada, jak przebiegała nauka w klerykowskim gimnazjum – wyjaśnia, na czym polegała rusyfikacja – zbiera informacje o Bernardzie Zygierze – wskazuje motywy postępowania głównych bohaterów – opowiada o reakcjach uczniów i nauczyciela na recytację <i>Reduty Ordon</i> 	<p>świata przedstawionego,</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia rozwiniętą wypowiedź o przebiegu nauki w klerykowskim gimnazjum – wymienia sposoby przeciwstawiania się rusyfikacji – porządkuje informacje o Bernardzie Zygierze – omawia motywy postępowania bohaterów – wyjaśnia, jaką rolę odegrała recytacja <i>Reduty Ordon</i> w budzeniu świadomości narodowej 	<p>elementami świata przedstawionego</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia, jak przebiegała nauka w klerykowskim gimnazjum – omawia sposoby przeciwstawiania się rusyfikacji – przedstawia i charakteryzuje Bernarda Zygiera – ocenia motywy postępowania postaci – wypowiada się na temat roli literatury w życiu narodu 	<p>interpretuje powieść ze szczególnym uwzględnieniem problemu dojrzewania do poczucia tożsamości narodowej</p>
<p>Maria Dąbrowska <i>Marcin Kozera</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje najważniejsze elementy świata przedstawionego – dostrzega obecność narratora – przedstawia najważniejsze informacje dotyczące tytułowego bohatera – opowiada o rozterkach 	<ul style="list-style-type: none"> – porządkuje elementy świata przedstawionego – przypomina informacje na temat narratora i narracji – przedstawia i charakteryzuje tytułowego bohatera – szereguje wydarzenia pokazujące dojrzewanie bohatera – rozumie pojęcie tożsamości 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o elementach świata przedstawionego – określa narratora – omawia relacje bohatera ze światem – opowiada, jak bohater zyskał poczucie przynależności narodowej 	<ul style="list-style-type: none"> – streszcza utwór – omawia rolę narratora w utworze – omawia zmiany w świadomości tytułowego bohatera – łączy opowieść o dojrzewaniu bohatera ze znaczeniami naddanymi tekstu – wypowiada się na temat 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem dydaktycznego przesłania tekstu

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	bohatera – zna pojęcie tożsamości narodowej	narodowej	– krótko wyjaśnia pojęcie tożsamości narodowej	poczucia tożsamości narodowej	
Jan Paweł II <i>Pamięć i tożsamość</i>	– wie, o czym mówi tekst – odtwarza główne tezy autora na temat patriotyzmu – wyodrębnia w tekście akapity	– odtwarza wywód autora własnymi słowami – odtwarza poglądy autora na temat patriotyzmu – wie, na czym polega rytm akapitowy	– relacjonuje, o czym mówi autor w swoim wywodzie – na podstawie tekstu i wypowiedzi na temat patriotyzmu – określa zawartość treściową poszczególnych akapitów	– wyjaśnia, jak autor tłumaczy pochodzenie i znaczenie słowa <i>ojczyzna</i> – na podstawie własnych przemyśleń wypowiedzi na temat patriotyzmu – omawia relacje między akapitami	– przygotowuje zestaw ćwiczeń słownikowych związanych z pojęciem <i>ojczyzna</i>
Wirtualny spacer – tworzenie GIF-ów	– wybiera obrazy do animacji, korzystając z pomocy, tworzy proste GIF-y	– wybiera obrazy do animacji, tworzy proste GIF-y	– wybiera obrazy do animacji, tworzy oryginalne GIF-y	– uzasadnia wybór obrazów do animacji, tworzy ciekawe i oryginalne GIF-y	– tworzy oryginalne, ciekawe GIF-y wyraźnie eksponujące intencje twórcy
NA REGIONALNĄ NUTĘ					
Kazimierz Przerwa-Tetmajer <i>O Zwyrtałe muzykancie</i>	– odczytuje płynnie tekst – wie, co to jest dialektyzm – zna terminy <i>gwara</i> i <i>dialekt</i> – krótko wypowiada się na temat bohatera	– tłumaczy wybrane fragmenty tekstu na język literacki – podaje przykłady dialektyzmów – wie, co to jest gwara i dialekt – opowiada o bohaterze	– korzysta z przypisów przy tłumaczeniu tekstu na język literacki – podaje różne przykłady dialektyzmów – rozróżnia gwarę i dialekt – wypowiada się na temat sposobu życia i	– tłumaczy tekst na język literacki – dzieli dialektyzmy na różne rodzaje – wyjaśnia, co to jest gwara i dialekt – omawia filozofię życia bohatera	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem zawartej w nim filozofii życia

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
			myślenia bohatera		
Władysław Reymont <i>Chłopi</i> (frag.)	– wyjaśnia, czego dotyczy narracja fragmentu – zna pojęcie <i>stylizacja gwarowa</i> – rozpoznaje dynamiczny charakter wypowiedzi	– omawia narrację fragmentu – wie, na czym polega stylizacja gwarowa – wskazuje podstawowe środki językowe dynamizujące wypowiedź	– wyodrębnia w narracji części tematyczne – wyjaśnia, na czym polega stylizacja gwarowa – nazywa wszystkie środki dynamizujące wypowiedź	– charakteryzuje narratora – omawia znaczenie stylizacji gwarowej we fragmencie – omawia sposoby dynamizowania wypowiedzi w kontekście jej tematyki	– samodzielnie analizuje i interpretuje fragment ze szczególnym uwzględnieniem dynamiki wypowiedzi
Stanisław Witkiewicz <i>Willa Koliba</i> (architektura)	– rozpoznaje architekturę jako dziedzinę sztuki – zna pojęcie stylu architektonicznego – wie, że budynek reprezentuje styl zakopiański	– przedstawia wrażenia, jakie wywołuje na nim budowla – wyjaśnia ogólnie pojęcie stylu architektonicznego – wymienia główne cechy stylu zakopiańskiego	– wymienia charakterystyczne elementy budowli – wyjaśnia pojęcie stylu architektonicznego – wymienia konstytutywne cechy stylu zakopiańskiego	– omawia charakterystyczne cechy budowli – wyjaśnia, co składa się na styl architektoniczny – omawia styl zakopiański	– wyczerpująco omawia budowlę ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki jej stylu architektonicznego
Wirtualny spacer – projekt fanpage’a	– zbiera podstawowe informacje o kulturze regionu – korzystając z pomocy, tworzy fanpage	– zbiera informacje o kulturze regionu – tworzy fanpage	– zbiera ważne informacje o kulturze regionu – tworzy fanpage	– zbiera i porządkuje ważne informacje o kulturze regionu – tworzy i prowadzi fanpage	– jest znawcą kultury regionu, tworzy i aktywnie prowadzi fanpage
STRACONE POKOLENIE					
Krzysztof Kamil	– zna termin <i>pokolenie</i>	– wie, jakie pokolenia	– wyjaśnia znaczenie	– omawia pochodzenie i	– samodzielnie analizuje i

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Baczyński <i>Z głową na karabinie</i>	<p><i>Kolumbów</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, że niektóre elementy utworu mają znaczenie symboliczne – wskazuje formy gramatyczne ujawniające osobę mówiącą – przypomina, na czym polega kontrast jako środek poetycki – zna pojęcie <i>peryfraza</i> – ma świadomość tragizmu pokolenia wojennego 	<p>nazywamy pokoleniem Kolumbów</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje elementy symboliczne – rozpoznaje podmiot liryczny – rozpoznaje kontrast – wskazuje peryfrazę – wyjaśnia, na czym polega tragizm pokolenia wojennego 	<p>nazwy <i>pokolenie Kolumbów</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenia elementów symbolicznych – charakteryzuje podmiot liryczny – wyjaśnia, które elementy zostały zestawione na zasadzie kontrastu – wyjaśnia, czego dotyczy peryfraza – wypowiada się wyczerpująco na temat tragizmu pokolenia wojennego 	<p>znaczenie terminu <i>pokolenie Kolumbów</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – interpretuje znaczenia elementów symbolicznych w kontekście całości utworu – omawia podmiot liryczny jako reprezentanta pokolenia – wyjaśnia funkcję kontrastu – wyjaśnia funkcję peryfrazy – wyjaśnia, z czego wynika i na czym polega tragizm pokolenia wojennego 	<p>interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem przyczyn i przejawów tragizmu pokolenia Kolumbów</p>
Krzysztof Kamil Baczyński, <i>Elegia o [chłopcu polskim]</i>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że utwór jest elegią – wskazuje formy gramatyczne pozwalające wyróżnić osobę mówiącą – rozpoznaje bohatera lirycznego – przypomina, na czym polega kontrast 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym cechuje się elegia – rozpoznaje osobę mówiącą – wskazuje bohatera lirycznego – rozpoznaje kontrast w wierszu – rozpoznaje metafory w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym cechuje się elegia jako gatunek liryczny – charakteryzuje osobę mówiącą – omawia bohatera lirycznego utworu – wyjaśnia, z czym jest związany kontrast w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego utwór jest elegią – omawia relację między osobą mówiącą i bohaterem lirycznym – tworzy dłuższą wypowiedź związaną z bohaterem lirycznym – wyjaśnia funkcję kontrastu – interpretuje znaczenia wynikające z metafor 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem przyczyn i przejawów tragizmu bohaterów

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	– wskazuje przykład metafory		– wyjaśnia znaczenia metaforyczne		
Zbigniew Herbert <i>Nike, która się waha</i>	– wie, kim była Nike – zna pojęcie <i>reinterpretacja</i> – wskazuje bohatera lirycznego – wie, że bohater jest postacią tragiczną – wie, że utwór reprezentuje wiersz wolny	– rozpoznaje motywy mitologiczne w wierszu – wie, na czym polega reinterpretacja – przedstawia bohatera lirycznego – krótko wyjaśnia, dlaczego bohater jest postacią tragiczną – wie, czym cechuje się wiersz wolny	– omawia motywy mitologiczne wykorzystane w wierszu – wyjaśnia, na czym polega reinterpretacja w wierszu – charakteryzuje bohatera lirycznego – omawia tragizm bohatera lirycznego – wymienia wszystkie cechy wiersza wolnego	– wyjaśnia znaczenia motywów mitologicznych występujących w wierszu – formułuje znaczenia związane z reinterpretacją motywów mitologicznych – tworzy dłuższą wypowiedź związaną z bohaterem lirycznym – wyjaśnia, z czego wynika i na czym polega tragizm bohatera – omawia budowę utworu	– samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem znaczeń związanych z reinterpretacją motywów mitologicznych
Andrzej Wróblewski <i>Matka z zabitym dzieckiem</i> <i>Syn i zabita matka</i>	– dostrzega podobieństwa tematyczne i estetyczne obu obrazów – dostrzega znaczącą kolorystykę obrazów – dostrzega główną zasadę kompozycyjną obrazów – wymienia bohaterów obrazów – zna pojęcie <i>styl malarstwa</i>	– wskazuje podobieństwa tematyczne i estetyczne obu obrazów – omawia kolorystykę obrazów – omawia kompozycję obrazów – wypowiada się na temat bohaterów obrazów – wie, co składa się na styl malarstwa	– wypowiada się na temat podobieństw tematycznych i estetycznych obrazów – omawia funkcję kolorów na obrazach – wypowiada się na temat kompozycji obrazów – zestawia bohaterów obrazów – wymienia główne cechy stylu malarstwa A. Wróblewskiego	– omawia wyczerpująco podobieństwa tematyczne i estetyczne obu obrazów – wyjaśnia symboliczne znaczenia kolorystyki obrazów – wskazuje znaczenia wynikające z kompozycji obrazów – omawia relacje zachodzące między bohaterami obrazów i sposób ich zobrazowania – omawia styl malarstwa autora obrazów	– samodzielnie analizuje i interpretuje obrazy ze szczególnym uwzględnieniem środków języka malarskiego wykorzystanych dla kreowania znaczeń

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Wirtualny spacer – profil osobowy bohatera	– korzystając z pomocy, przygotowuje prosty profil osobowy	– przygotowuje prosty profil osobowy	– przygotowuje profil osobowy	– przygotowuje rozbudowany profil osobowy	– samodzielnie przygotowuje rozbudowany, ciekawy profil osobowy
W OGNIU WALKI					
Arkady Fiedler <i>Dywizjon 303</i>	– zna najważniejsze elementy świata przedstawionego – wydobywa podstawowe informacje – odróżnia literaturę faktu od literatury pięknej – wymienia wybranych bohaterów – zna środki językowe dynamizujące wypowiedź – krótko opowiada wybrane wydarzenia	– wymienia najważniejsze elementy świata przedstawionego – wydobywa najważniejsze informacje – wie, kiedy utwór należy do literatury faktu – krótko charakteryzuje wybranych bohaterów – nazywa środki językowe dynamizujące wypowiedź – opowiada krótko przebieg najważniejszych wydarzeń	– porządkuje najważniejsze elementy świata przedstawionego – wydobywa informacje – wyjaśnia, dlaczego utwór należy do literatury faktu – charakteryzuje wybranych bohaterów – wie, jakich środków językowych użyć dla zdynamizowania wypowiedzi – opowiada przebieg wydarzeń	– omawia najważniejsze elementy świata przedstawionego – wydobywa i porządkuje informacje – omawia utwór jako tekst reprezentujący literaturę faktu – charakteryzuje bohaterów – stosuje środki językowe dynamizujące wypowiedź – w rozwinięty sposób opowiada przebieg wydarzeń	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem jego walorów dokumentarnych
Melchior Wańkowicz <i>Szkice spod Monte Cassino</i>	– wie, o czym mówi fragment – nazywa emocje wybranych bohaterów – rozpoznaje reportaż	– omawia wybrane elementy przedstawionej rzeczywistości – nazywa emocje bohaterów – wie, czym jest reportaż jako forma wypowiedzi	– omawia wszystkie elementy przedstawionej rzeczywistości – omawia emocje bohaterów	– omawia tematykę i problematykę fragmentu utworu – omawia źródła emocji bohaterów	– samodzielnie analizuje i interpretuje fragment ze szczególnym uwzględnieniem motywacji działania

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	jako gatunek – stara się brać udział w dyskusji	– bierze udział w dyskusji	przeciwstawnych stron konfliktu – wymienia cechy reportażu – bierze czynny udział w dyskusji	– omawia cechy reportażu jako formy wypowiedzi, – bierze czynny udział w dyskusji, nawiązuje do wypowiedzi przedmówców	bohaterów
Jacek Dukaj <i>Xavras Wyżryn</i>	– wymienia podstawowe elementy świata przedstawionego – wie, czego dotyczył konflikt – prezentuje działania bohaterów – wyjaśnia, jak mogą przejawiać się postawy patriotyczne	– zbiera podstawowe informacje o elementach świata przedstawionego – opowiada o konflikcie – opowiada o motywach działania bohaterów – wyjaśnia, czym wyraża się patriotyzm bohaterów	– porządkuje informacje o świecie przedstawionym – relacjonuje przebieg konfliktu – ustosunkowuje się do działań bohaterów – omawia postawy patriotyczne bohaterów	– prezentuje informacje o świecie przedstawionym – prezentuje przyczyny i przebieg konfliktu – ocenia motywy działania bohaterów – wypowiada się na temat postaw patriotycznych	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem oceny postaw bohaterów
Janusz Ordon, Rafał Urbański <i>Wieża</i> (komiks)	– odróżnia komiks od innych tekstów kultury – uważnie ogląda warstwę obrazową komiksu – czyta ze zrozumieniem warstwę językową komiksu – nazywa emocje bohaterów – opowiada	– zna komiks jako tekst kultury – omawia warstwę obrazową komiksu – omawia warstwę językową komiksu – wyjaśnia, jak zostały pokazane emocje bohaterów – relacjonuje przebieg najważniejszych wydarzeń	– wyjaśnia, czym cechuje się komiks jako tekst kultury – wypowiada się na temat warstwy obrazowej komiksu – wyjaśnia, czego dotyczy warstwa językowa komiksu – omawia emocje bohaterów	– omawia wyróżniki komiksu jako specyficznego tekstu kultury – ocenia warstwę obrazową komiksu – ocenia warstwę językową komiksu – wskazuje źródła emocji bohaterów – relacjonuje własnymi słowami przebieg wydarzeń	– samodzielnie analizuje i interpretuje komiks ze szczególnym uwzględnieniem typowych dla komiksu środków wyrazu

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	najważniejsze wydarzenia		– opowiada przebieg wydarzeń		
Wirtualny spacer – nagrania wspomnień osób pamiętających czasy wojenne	– zbiera najważniejsze informacje na wskazany temat – przeprowadza krótką rozmowę z wybraną osobą, korzystając z pomocy, nagrywa krótki film	– zbiera informacje na wskazany temat – przeprowadza rozmowę z wybraną osobą – nagrywa krótki film	– zbiera ciekawe informacje na wskazany temat – przeprowadza interesującą rozmowę z wybraną osobą – nagrywa film	– zbiera bogate informacje na ustalony przez siebie temat – przeprowadza ciekawą rozmowę z wybraną osobą – nagrywa ciekawy film	– samodzielnie zbiera, selekcjonuje i porządkuje informacje na ustalony przez siebie temat, przeprowadza interesującą, wyczerpującą rozmowę z wybraną osobą, nagrywa interesujący film, w którym wykorzystuje środki języka filmowego
SPRAWDZIAN PRZYJAŹNI					

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Aleksander Kamiński <i>Kamienie na szaniec</i>	<ul style="list-style-type: none"> – przypisuje utwór do literatury faktu – wydobywa podstawowe informacje związane ze światem przedstawionym – zna realia okupacyjnej rzeczywistości – zna pojęcie <i>pokolenie</i> – zna pojęcie <i>tragizm</i> – przedstawia bohaterów – według wzoru tworzy opis sytuacji – stara się brać udział w dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym cechuje się literatura faktu – zbiera najważniejsze informacje związane ze światem przedstawionym – przedstawia realia okupacyjnej rzeczywistości – wie, jaką grupę ludzi nazywamy pokoleniem – ma świadomość tragizmu pokolenia wojennego – charakteryzuje bohaterów – tworzy opis sytuacji – przedstawia argumenty w dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym cechuje się literatura faktu – odtwarza najważniejsze informacje związane ze światem przedstawionym – opowiada o realiach okupacyjnej rzeczywistości – wyjaśnia, co łączy ludzi należących do pokolenia wojennego – omawia tragizm pokolenia wojennego – dokonuje pełnej charakterystyki postaci – tworzy dynamiczny opis sytuacji – bierze udział w dyskusji, przedstawia argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> – wypowiada się o utworze w kontekście literatury faktu – prezentuje w ciekawy sposób informacje związane ze światem, przedstawionym – uzupełnia realia okupacyjnej rzeczywistości samodzielnie zdobytą wiedzą o tych czasach – opowiada o pokoleniu wojennym – wyjaśnia, z czego wynika i na czym polega tragizm pokolenia wojennego – dokonuje charakterystyki porównawczej bohaterów – tworzy dynamiczny opis sytuacji spełniający wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi – bierze aktywny udział w dyskusji, ustosunkowuje się do argumentów innych uczestników dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem postaw bohaterów

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Monika Kowaleczko-Szumowska <i>Galop'44</i>	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje elementy świata przedstawionego – opowiada wybrane wydarzenia – przedstawia bohaterów – według podanego wzoru pisze recenzję książki 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia elementy świata przedstawionego – opowiada o najważniejszych wydarzeniach – charakteryzuje bohaterów – pisze recenzję książki 	<ul style="list-style-type: none"> – porządkuje elementy świata przedstawionego – opowiada o wydarzeniach – dokonuje pełnej charakterystyki postaci – pisze rozwiniętą recenzję książki 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia elementy świata przedstawionego – w ciekawy sposób opowiada o wydarzeniach – ocenia bohaterów – pisze recenzję, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem postaw bohaterów
Jan Komasa <i>Miasto 44</i> (film fabularny)	<ul style="list-style-type: none"> – uważnie ogląda film – rozpoznaje najważniejsze środki języka filmowego – zwraca uwagę na grę aktorską – dostrzega w filmie efekty specjalne 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje elementy świata przedstawionego – rozpoznaje użyte środki języka filmowego – wypowiada się na temat gry aktorskiej – wymienia przykłady efektów specjalnych 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze elementy świata przedstawionego – omawia funkcję środków języka filmowego – wstępnie ocenia grę aktorską – wypowiada się na temat wykorzystanych w filmie efektów specjalnych 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia elementy świata przedstawionego – wyjaśnia, jak za pomocą określonych środków języka filmowego zostały przekazane znaczenia – ocenia grę aktorską – omawia znaczenie efektów specjalnych 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje film ze szczególnym uwzględnieniem środków języka filmowego wykorzystanych do kreowania znaczeń
Wirtualny spacer – wystawa związana z pokoleniem Kolumbów	<ul style="list-style-type: none"> – szuka we wskazanych źródłach materiałów – bierze udział w przygotowaniu ekspozycji 	<ul style="list-style-type: none"> – wybiera odpowiednie materiały na wystawę – przygotowuje ekspozycję 	<ul style="list-style-type: none"> – świadomie wybiera materiały, porządkuje je – tworzy przemyślaną ekspozycję 	<ul style="list-style-type: none"> – gromadzi, selekcjonuje i porządkuje materiały na wystawę – przygotowuje ciekawą, przemyślaną ekspozycję 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie dobiera, porządkuje wartościowe materiały na wystawę, organizuje ich przemyślaną ekspozycję według przyjętych zasad

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
UWIKŁANI W HISTORIĘ					
Miron Białoszewski <i>Pamiętnik z powstania warszawskiego</i>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że utwór jest pamiętnikiem – wydobywa informacje dotyczące powstańczej codzienności – dostrzega dynamikę i emocjonalizm 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym cechuje się pamiętnik jako forma wypowiedzi – odtwarza najważniejsze informacje związane z powstańczą codziennością – wskazuje w tekście środki językowe oddające dynamizm i emocje – wie, czym cechuje się język mówiony 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym cechuje się pamiętnik jako forma wypowiedzi – odtwarza powstańczą codzienność – rozpoznaje i nazywa środki językowe oddające dynamizm i emocje – wskazuje cechy języka mówionego w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia utwór w kontekście jego gatunku – opowiada własnymi słowami o powstańczej codzienności – stosuje funkcjonalnie środki językowe oddające dynamizm i emocje – omawia efekty zastosowania języka mówionego w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem jego formy i języka
Czesław Miłosz <i>Piosenka o porcelanie</i>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że niektóre elementy mają znaczenie symboliczne – wskazuje zdrobnienia – wie, na czym polega apostrofa – wskazuje formy pozwalające rozpoznać osobę mówiącą – łączy tekst z rzeczywistością wojenną 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje elementy o znaczeniach symbolicznych – ustala, czego dotyczą zdrobnienia – wskazuje apostrofę – rozpoznaje osobę mówiącą – formułuje problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia elementy o znaczeniach symbolicznych – omawia funkcję zdrobnień – omawia funkcję apostrofy – wypowiada się na temat osoby mówiącej – wyjaśnia, jak ujawnia się rzeczywistość wojenna w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenia elementów symbolicznych – omawia znaczenia wynikające z zastosowania zdrobnień – omawia znaczenia wynikające z zastosowania apostrofy – charakteryzuje osobę mówiącą – omawia znaczenia wiersza z perspektywy rzeczywistości wojennej 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem jego metaforyki
Eksponaty z Muzeum	<ul style="list-style-type: none"> – uważnie ogląda eksponaty 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o eksponatach – sporządza notatkę, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje eksponaty – sporządza funkcjonalną 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia eksponaty w kontekście ich wartości 	<ul style="list-style-type: none"> – wyczerpująco omawia eksponaty ze

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Powstania Warszawskiego	– według wzoru sporządza notatkę – prezentuje pierwsze wrażenia po obejrzeniu ekspozycji	wypowiada się na temat ekspozycji	notatkę – omawia ekspozycję	informacyjnej i emocjonalnej – sporządza notatkę – zachowuje wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi – ocenia rolę ekspozycji w kształtowaniu świadomości narodowej	szczególnym uwzględnieniem ich roli w zachowaniu pamięci o powstaniu warszawskim
Wirtualny spacer – relacja z powstania	– we wskazanych źródłach szuka materiałów – korzystając z pomocy, sporządza krótką relację	– zbiera odpowiednie materiały – przedstawia krótką relację	– selekcjonuje materiały – wykorzystuje je do przedstawienia ciekawej relacji	– porządkuje i selekcjonuje materiały – sporządza ciekawą relację	– samodzielnie wyszukuje ciekawe materiały, porządkuje je, przedstawia w ciekawej, wyczerpującej relacji
WOJENNA GROZA					
Karolina Lanckorońska <i>Wspomnienia wojenne</i>	– odróżnia literaturę faktu od literatury pięknej – wydobywa podstawowe informacje z tekstu – zna pojęcie <i>reifikacja</i> – cytuje fragment, w którym jest mowa o moralności	– zalicza tekst do literatury faktu – gromadzi informacje z tekstu – wyjaśnia pojęcie <i>reifikacja</i> – odtwarza poglądy autorki na temat moralności	– wyjaśnia, czym wyróżnia się literatura faktu – porządkuje informacje wydobyte z tekstu – wyjaśnia, jak wykorzystana została reifikacja w tekście – omawia poglądy autorki na temat moralności	– wyjaśnia, dlaczego tekst należy do literatury faktu – opowiada o realiach obozowych – omawia funkcję reifikacji w tekście – ustosunkowuje się do poglądów autorki na temat moralności	– samodzielnie analizuje i interpretuje fragment ze szczególnym uwzględnieniem problematyki moralności
Bogdan	– przypomina, co może	– dostrzega w tekście motyw	– wyjaśnia, jak został	– zestawia motyw dzieciństwa	– samodzielnie analizuje i

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Bartnikowski <i>Dzieciństwo w pasiakach</i>	<ul style="list-style-type: none"> być motywem – wydobywa podstawowe informacje z tekstu – odtwarza najważniejsze informacje o życiu w obozie – przypomina informacje o rodzajach narracji – wie, że niektóre elementy w tekście mogą mieć znaczenia symboliczne – wie, na czym polega lapidarność stylu 	<ul style="list-style-type: none"> dzieciństwa – wydobywa informacje z tekstu – odtwarza realia obozowe – nazywa rodzaj narracji występujący w utworze – wskazuje element symboliczny – dostrzega lapidarność stylu 	<ul style="list-style-type: none"> pokazany w tekście motyw dzieciństwa – porządkuje informacje z tekstu – opowiada o realiach obozowych – przytacza informacje o narratorze – omawia sposób wprowadzenia do fabuły elementu symbolicznego – omawia styl utworu 	<ul style="list-style-type: none"> pokazanego w tekście z innymi utworami – omawia własnymi słowami informacje z tekstu – wyraża własną opinię o realiach obozowych – omawia funkcję narracji pierwszoosobowej – wyjaśnia znaczenia związane z symbolem bochenka chleba – wyjaśnia, jak styl utworu wpływa na jego emocjonalną wymowę 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje opowiadanie ze szczególnym uwzględnieniem symboliki
Zbigniew Libera <i>Obóz koncentracyjny Lego</i> (instalacja plastyczna)	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że wśród dzieł plastycznych znajdują się instalacje plastyczne – wskazuje elementy dzieła – zna pojęcie prowokacji artystycznej – odróżnia kulturę masową od kultury wysokiej 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje instalację plastyczną wśród innych tekstów kultury – omawia wygląd instalacji plastycznej Libery – wie, na czym polega i czemu służy prowokacja artystyczna – wie, czym cechuje się kultura masowa 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest instalacja plastyczna – opisuje instalację plastyczną Libery – wyjaśnia, co w dziele Libery ma charakter prowokacji artystycznej – omawia cechy kultury masowej 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje instalację z innymi dziełami plastycznymi – przedstawia swoją ocenę dzieła – ocenia instalację jako prowokację artystyczną – ocenia wytwory kultury masowej 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje instalację ze szczególnym uwzględnieniem intencji twórcy i sposobów jej przekazywania

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Wirtualny spacer – fotograficzna prezentacja miejsc pamięci	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać przynajmniej jedno miejsce pamięci w swoim regionie – wykonuje zdjęcie tego miejsca – gromadzi o nim informacje – prezentuje fotografie miejsca pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> – zna miejsca pamięci w swoim regionie – wykonuje fotografie miejsc pamięci – wyszukuje informacje związane z miejscami pamięci w swoim regionie – przygotowuje fotograficzną prezentację miejsc pamięci w swoim regionie 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia miejsca pamięci w swoim regionie – wykonuje staranne fotografie miejsc pamięci – gromadzi informacje związane z miejscami pamięci w swoim regionie – przygotowuje wyczerpującą fotograficzną prezentację miejsc pamięci w swoim regionie 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o miejscach pamięci w swoim regionie – wykonuje artystyczne fotografie miejsc pamięci – selekcjonuje i porządkuje informacje związane z miejscami pamięci w swoim regionie – przygotowuje atrakcyjną fotograficzną prezentację miejsc pamięci w swoim regionie 	<ul style="list-style-type: none"> – ma obszerną wiedzę na temat miejsc pominięci w swoim regionie, wykonuje ich dokumentację – prezentuje je w ciekawy, oryginalny sposób na fotografiach
CZAS POGARDY					
Ida Fink <i>Wariat</i>	<ul style="list-style-type: none"> – przypomina rodzaje narracji – wskazuje fragmenty ujawniające emocje bohatera – rozpoznaje intencje wypowiedzi bohatera – dostrzega wewnętrzny konflikt bohatera – postrzega wybór 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje narrację pierwszoosobową – nazywa emocje bohatera – formułuje intencje wypowiedzi bohatera – omawia wewnętrzny konflikt bohatera – ma świadomość tragizmu wyboru, przed którym stanął bohater 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia narratora – omawia emocje bohatera – wyjaśnia, z czym są związane intencje wypowiedzi bohatera – wyjaśnia, na czym polega wewnętrzny konflikt bohatera – wyjaśnia, z czego 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia efekty zastosowania w opowiadaniu narracji pierwszoosobowej – omawia emocje bohatera i ich źródła – omawia intencje wypowiedzi bohatera w kontekście jego przeżyć – analizuje wewnętrzny konflikt bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem kategorii tragizmu

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	bohatera jako tragiczny		wynika tragizm wyboru, przed którym stanął bohater	– omawia wybór bohatera w kategoriach tragizmu	
Hanna Krall <i>Żal</i>	– odróżnia literaturę piękną od literatury faktu – łączy utwór z problematyką Holocaustu – ma świadomość konieczności zachowania pamięci o ludziach, prezentuje bohaterów utworu	– wie, że utwór należy do literatury faktu – wskazuje elementy łączące utwór z problematyką Holocaustu – wskazuje sposoby utrwalania pamięci o ludziach – opowiada o wybranym bohaterze utworu	– przypomina wyróżniki literatury faktu – omawia elementy łączące utwór z problematyką Holocaustu – omawia sposoby utrwalania pamięci o ludziach – opowiada o bohaterach utworu	– wyjaśnia, dlaczego utwór należy do literatury faktu – omawia tekst w kontekście problematyki Holocaustu – tworzy rozwiniętą wypowiedź o potrzebie, konieczności i sposobach utrwalania pamięci o ludziach – w wyczerpujący sposób opowiada o bohaterach utworu	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór w kontekście problematyki pamięci o Holocaustie
Izrael Aljuche „Lutek” Orenbach <i>Listy z getta tomaszowskiego</i>	– odróżnia list od innych form wypowiedzi – wyjaśnia, kiedy wypowiedź ma charakter subiektywny – wskazuje zwroty do adresata – zbiera podstawowe informacje o elementach świata przedstawionego – zbiera podstawowe informacje o	– rozpoznaje tekst jako listy – rozpoznaje subiektywizm wypowiedzi – określa adresata – zbiera informacje o elementach świata przedstawionego – odtwarza podstawowe informacje o rzeczywistości w getcie – nazywa emocje nadawcy – rozpoznaje styl potoczny	– omawia formę wypowiedzi wykorzystaną w utworze – wyjaśnia, z czego wynika subiektywizm wypowiedzi – na podstawie zwrotów do adresata określa relacje między nadawcą i odbiorcą – porządkuje elementy świata przedstawionego	– wyjaśnia, dlaczego tekst reprezentuje list jako gatunek wypowiedzi – wyjaśnia, jak subiektywizm wypowiedzi wpływa na relację o rzeczywistości w getcie – wyjaśnia, jak adresat wpływa na relację zawartą w listach – omawia elementy świata przedstawionego – przedstawia życie w getcie na podstawie utworu i	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy o Holocaustie

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	<p>rzeczywistości w getcie</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje fragmenty, na podstawie których można określić emocje nadawcy – przypomina, czym cechuje się styl potoczny 	<p>wypowiedzi</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o życiu w getcie – omawia emocje nadawcy – ustala, z którymi elementami tekstu związany jest styl potoczny 	<p> dodatkowych źródeł</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje źródła emocji nadawcy – omawia funkcję stylu potocznego zastosowanego w wypowiedzi 	
<p>Peter Eisenman Pomnik Pomordowanych Żydów Europy w Berlinie Andrzej Sołyga, Marcin Roszczyk, Zdzisław Pidek Mauzoleum w Bełżcu</p>	<ul style="list-style-type: none"> – uważnie ogląda pomnik i mauzoleum – ma świadomość konieczności zachowania przeszłości w pamięci – wymienia elementy pomnika i mauzoleum – wie, że niektóre elementy mają znaczenia symboliczne 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym różnią się pomnik i mauzoleum – wypowiada się na temat konieczności zachowania w pamięci przeszłości – opisuje pomnik i mauzoleum – wskazuje elementy symboliczne 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia wstępne spostrzeżenia o pomniku i mauzoleum – w wyczerpujący sposób wypowiada się na temat konieczności zachowania w pamięci przeszłości – w rozwinięty sposób opisuje pomnik i mauzoleum – wyjaśnia znaczenia elementów symbolicznych 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia różnice między pomnikiem a mauzoleum – rozważa problematykę zachowania pamięci o ofiarach wojny – zestawia w opisie pomnik i mauzoleum – interpretuje obydwie budowle i uwzględnia ich znaczenia symboliczne 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie interpretuje obydwie budowle ze szczególnym uwzględnieniem ich znaczeń symbolicznych
<p>Wirtualny spacer – sylwetki Ireny Sendlerowej i Janusza Korczaka</p>	<ul style="list-style-type: none"> – we wskazanych źródłach szuka informacji – krótko prezentuje zebrane informacje 	<ul style="list-style-type: none"> – zbiera odpowiednie informacje – prezentuje zebrane informacje 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie dociera do informacji, porządkuje je, przedstawia w ciekawy dla odbiorcy sposób 	<ul style="list-style-type: none"> – zbiera, selekcjonuje i porządkuje informacje – prezentuje w ciekawej formie zebrane informacje 	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowuje ciekawą, atrakcyjną informacyjnie i wizualnie prezentację sylwetek

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
TRUDY POROZUMIENIA					
Stanisław Barańczak <i>Garden party</i>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, o czym mówi wiersz – przedstawia bohaterów utworu – wie, na czym polega ironia – pisze proste zaproszenie 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje sytuację liryczną – krótko opowiada o relacjach między bohaterami, rozpoznaje w wierszu ironię – pisze zaproszenie 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o sytuacji lirycznej – omawia sytuację liryczną – wyjaśnia, czego dotyczy ironia w utworze – pisze oryginalne zaproszenie 	<ul style="list-style-type: none"> – określa problematykę utworu – ocenia relacje między bohaterami – omawia funkcję ironii – pisze zaproszenie – zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystanej w nim kategorii ironii
Melchior Wańkowicz <i>Tędy i owędy</i>	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o swoich wrażeniach po przeczytaniu tekstu – odróżnia literaturę faktu od literatury pięknej – dzieli tekst na części kompozycyjne – zna pojęcie komunikacji językowej – zna pojęcie stereotyp 	<ul style="list-style-type: none"> – wstępnie ocenia tekst – wie, że tekst należy do literatury faktu – tytułuje poszczególne części tekstu – wyjaśnia, na czym polega komunikacja językowa – wie, czym jest stereotyp 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia swoją ocenę tekstu – wie, że tekst jest wspomnieniową gawędą – odtwarza zawartość treściową – omawia krótko akt komunikacji językowej – wyjaśnia, co to jest stereotyp 	<ul style="list-style-type: none"> – tworzy wypowiedź, w której przedstawia i uzasadnia swoją ocenę tekstu – wyjaśnia, dlaczego tekst można nazwać wspomnieniową gawędą – omawia relacje między poszczególnymi częściami kompozycyjnymi – wymienia i omawia składniki komunikacji językowej – wyjaśnia, o jakich stereotypach jest mowa w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem jego przynależności do literatury faktu

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Anna Wierzbicka <i>Przez pryzmat języka</i>	<ul style="list-style-type: none"> – czyta tekst ze zrozumieniem – wie, na czym polega akt komunikacji językowej – wie, że system języka składa się z kilku warstw – wyodrębnia akapity – cytuje zdanie zawierające tezę 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, o czym jest mowa w tekście – wyjaśnia, na czym polega akt komunikacji językowej – wymienia kilka warstw języka – omawia treść wybranego akapitu – przekazuje tezę autorki własnymi słowami, 	<ul style="list-style-type: none"> – odtwarza krótko treść tekstu – wymienia składniki aktu komunikacji językowej – wymienia wszystkie warstwy języka – wyjaśnia, o czym jest mowa w kolejnych akapitach – wyjaśnia, czego dotyczy teza zawarta w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> – odtwarza własnymi słowami treść tekstu – omawia akt komunikacji językowej – omawia poszczególne warstwy języka – określa relacje między akapitami – ustosunkowuje się do tezy zawartej w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje o interpretuje tekst, ustosunkowuje się do wyводу autorki
Wirtualny spacer – e-plakat	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia krótko swoje wrażenia po zapoznaniu się z e-plakataami – tworzy proste hasła plakatowe 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia swoje wrażenia po zapoznaniu się z e-plakataami – tworzy hasła plakatowe 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia e-plakaty – tworzy ciekawe hasła plakatowe 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia znaczenia wynikające z e-plakatów – tworzy hasła plakatowe związane z problematyką tekstów z rozdziału 	<ul style="list-style-type: none"> –samodzielnie interpretuje e-plakaty, tworzy oryginalne, twórcze hasła plakatowe związane z problematyką tekstów z rozdziału

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Sławomir Mrozek <i>Artysta</i>	<ul style="list-style-type: none"> – czyta tekst ze zrozumieniem – opowiada o głównym bohaterze utworu – dostrzega sprzeczność w utworze – wie, że pod postaciami zwierząt ukrywają się ludzie – pisze proste ogłoszenie 	<ul style="list-style-type: none"> – odtwarza swoimi słowami treść utworu – omawia postawę życiową bohatera – wie, co to jest paradoks – omawia sposób kreacji bohaterów – pisze ogłoszenie 	<ul style="list-style-type: none"> – odczytuje przerośne znaczenia utworu – omawia stosunek innych postaci do głównego bohatera – wyjaśnia, na czym polega paradoks w utworze – wyjaśnia przesłanie utworu – pisze rozwinięte ogłoszenie 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przerośne znaczenia utworu – ocenia postawę życiową bohatera – omawia funkcję paradoksu jako chwytu literackiego – wyjaśnia, jak sposób kreacji bohaterów wpływa na przesłanie utworu – pisze ogłoszenie, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje opowiadanie ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystanej konwencji i jej funkcji w eksponowaniu przesłania utworu
Jonathan Swift <i>Przygody Guliwera</i>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze elementy świata przedstawionego – wyjaśnia, na czym polega fikcja fantastyczna – przypomina, jakie są rodzaje narracji – utożsamia narratora z bohaterem – wyodrębnia kilka wartości, o jakich jest mowa w utworze – zna pojęcie utopii 	<ul style="list-style-type: none"> – porządkuje elementy świata przedstawionego – wskazuje elementy fantastyczne – rozpoznaje narrację pierwszoosobową – wstępnie charakteryzuje bohatera–narratora – nazywa wartości, o jakich jest mowa w utworze – wie, co to jest utopia 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia elementy świata przedstawionego – omawia rolę elementów fantastycznych – charakteryzuje bohaterów – ustala, jakie zachowania bohaterów odzwierciedlają uznawane przez nich wartości – wyjaśnia, co to jest utopia 	<ul style="list-style-type: none"> – odtwarza własnymi słowami treść fragmentu – omawia relacje między elementami realistycznymi i fantastycznymi – omawia funkcję narracji pierwszoosobowej – omawia relację między bohaterami – prezentuje rozbudowaną wypowiedź na temat wartości – wyjaśnia, czemu służy kreowanie świata jako utopii 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem funkcji elementów fantastycznych
Katarzyna Kozyra <i>Piramida</i>	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje instalacje plastyczne wśród innych 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje podstawowe różnice między instalacją a 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym cechuje się instalacja plastyczna 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia swój stosunek do instalacji jako dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje dzieło ze

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
zwierząt (instalacja plastyczna)	tekstów kultury – wymienia kilka składników instalacji – wyjaśnia dosłowne znaczenie wyrazów – formułuje jedno pytanie w związku z instalacją	innymi dziełami plastycznymi – wymienia składniki instalacji – omawia znaczenia związane z podanymi wyrazami – formułuje proste pytania związane z instalacją plastyczną	jako tekst kultury – omawia składniki instalacji – wskazuje przenośne znaczenia wyrazów – formułuje pytania dotyczące znaczeń instalacji plastycznej	– omawia związki zachodzące między wszystkimi składnikami instalacji – omawia przenośne znaczenia wynikające z podanych wyrazów – wyjaśnia, jakie refleksje wywołuje instalacja	szczególnym uwzględnieniem formy wyrazu artystycznego
Wirtualny spacer – animacje internetowe	– korzysta ze wskazanego programu komputerowego – korzystając z pomocy, tworzy prostą animację	– korzysta ze wskazanego programu komputerowego – tworzy prostą animację	– korzysta ze wskazanego programu komputerowego – tworzy animację	– twórczo korzysta ze wskazanego programu komputerowego – tworzy ciekawą animację	– samodzielnie tworzy oryginalną, twórczą, pomysłową animację
W POSZUKIWANIU WARTOŚCI					
Antoine de Saint-Exupéry <i>Mały Księżę</i>	– odtwarza główne elementy świata przedstawionego utworu – przedstawia ogólnie wygląd planety Małego Księcia – wymienia etapy wędrówki bohatera – wskazuje wybrane elementy o	– opowiada o elementach świata przedstawionego – opowiada o wyglądzie planety Małego Księcia – przedstawia przebieg wędrówki bohatera – wymienia elementy o symbolicznym znaczeniu – dostrzega związek z przypowieścią jako gatunkiem	– porządkuje elementy świata przedstawionego utworu – opowiada szczegółowo o wyglądzie planety Małego Księcia – opowiada o przebiegu wędrówki Małego Księcia – wypowiada się na	– wypowiada się na temat specyfiki elementów świata przedstawionego, – barwnie opowiada o wyglądzie planety Małego Księcia – wyjaśnia, na czym polega metaforyczny charakter wędrówki Małego Księcia – wyjaśnia znaczenia zawarte w	– prezentuje rozbudowaną wypowiedź poświęconą filozoficznej wymowie utworu

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	symbolicznym znaczeniu – przypomina, czym cechuje się przypowieść – wskazuje jeden fragment o charakterze aforyzmu	– cytuje fragmenty o charakterze aforyzmów	temat znaczeń symbolicznych w utworze – przedstawia związek utworu z przypowieścią – wyjaśnia, które fragmenty i dlaczego mają charakter aforyzmów	elementach symbolicznych – wyjaśnia, na czym polega przypowieściowy charakter utworu – wyjaśnia przesłania zawarte w aforyzmach	
Ursula le Guin <i>Czarnoksiężnik z Archipelagu</i>	– wydobywa podstawowe informacje z tekstu – wymienia podstawowe elementy świata przedstawionego – odtwarza dzieje bohatera, opowiada, jak Cień zmienił życie bohatera – wie, że utwór należy do gatunku fantasy	– wydobywa informacje z tekstu – wymienia elementy świata przedstawionego – krótko charakteryzuje bohatera – rozpoznaje motyw walki dobra ze złem – przypomina, czym cechują się utwory fantasy	– porządkuje informacje wydobyte z tekstu – omawia elementy świata przedstawionego – opowiada o dziejach bohatera, komentuje ich przebieg – wyjaśnia symbolikę Cienia – wyjaśnia, dlaczego utwór zaliczany jest do gatunku fantasy	– odtwarza własnymi słowami informacje wydobyte z tekstu – komentuje sposób pokazania elementów świata przedstawionego – dokonuje charakterystyki i oceny postaci – wyjaśnia znaczenia związane z motywem walki dobra ze złem – przedstawia swój stosunek do utworów fantasy	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem warstwy aksjologicznej
Andrzej Budnik <i>Wywiad bez cenzury: Łukasz Supergan</i>	– rozpoznaje wywiad wśród innych tekstów publicystycznych – mówi, czego dotyczy poznany wywiad – odtwarza poglądy	– omawia cechy wywiadu jako formy publicystycznej – formułuje temat wywiadu – wskazuje fragmenty o znaczeniu przenośnym – układa pytania do wywiadu	– wyjaśnia, czym cechuje się wywiad jako gatunek publicystyczny – wyjaśnia, jakie problemy zostały poruszone w wywiadzie	– przedstawia swój stosunek do wywiadu jako gatunku publicystycznego – ustosunkowuje się do problemów poruszonych w wywiadzie	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem jego metaforycznej wymowy – przeprowadza

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	rozmówcy na temat sensu podróżowania – układa kilka pytań do wywiadu – przeprowadza wywiad	– przeprowadza wywiad	– wyjaśnia znaczenia fragmentów metaforycznych – ustala cel wywiadu, układa do niego pytania – przeprowadza ciekawy wywiad	– omawia znaczenie fragmentów metaforycznych dla wymowy tekstu – ustala cel wywiadu, układa do niego pytania, zestawia je według przyjętej zasady – przeprowadza ciekawy wywiad	interesujący wywiad, w którym w atrakcyjny sposób przedstawia rozmówcę
Wirtualny spacer – wywiady audio lub video	– ustala temat wywiadu – formułuje kilka prostych pytań do wywiadu – krótki przedstawia rozmówcę – opowiada o sposobach i okolicznościach przygotowania wywiadu	– proponuje ciekawy temat wywiadu – formułuje pytania do wywiadu, przedstawia rozmówcę – przeprowadza wywiad audio lub video – prezentuje wywiad	– wyjaśnia, jakiemu tematowi będzie poświęcony wywiad – formułuje zróżnicowane pytania do wywiadu – wyczerpująco przedstawia rozmówcę – sprawnie przeprowadza wywiad, przedstawia go kolegom	– prezentuje temat wywiadu – układa kolejność pytań według określonej zasady – w ciekawy sposób prezentuje rozmówcę – przeprowadza wywiad audio lub video – prezentuje wywiad, opowiada o wrażeniach, przeżyciach i obserwacjach w czasie przeprowadzania wywiadu	– samodzielnie przygotowuje o przeprowadza wywiad – zachowuje wszystkie wymogi tego gatunku
WYROKI LOSU					
Éric-Emmanuel Schmitt <i>Oskar i pani Róża</i>	– odtwarza podstawowe informacje dotyczące bohatera – wstępnie charakteryzuje bohatera – przytacza wypowiedzi	– zbiera informacje na temat bohatera – charakteryzuje bohatera, wyjaśnia, co bohater myślał o dorosłych – rozpoznaje w tekście styl	– porządkuje informacje na temat bohatera – charakteryzuje bohatera na podstawie jego wypowiedzi – przedstawia sposób	– zbiera i porządkuje informacje na temat bohatera – dokonuje pełnej charakterystyki bohatera – ustala, czym wywołana była ocena dorosłych przez Oskara	– samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem postaw bohaterów wobec śmierci

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	bohatera o dorosłych – wie, że istnieje styl potoczny – pisze krótki list	potoczny, wskazuje przykłady użycia go – pisze list	patrzenia bohatera na dorosłych – przypomina, czym cechuje się styl potoczny – pisze ciekawy list na temat utworu	– omawia rolę stylu potocznego w utworze – przedstawia w formie listu swoją opinię o utworze	
Barbara Kosmowska <i>Poślacana rybka</i>	– odtwarza najważniejsze elementy świata przedstawionego – przedstawia rodzinę bohaterki – wstępnie charakteryzuje bohaterkę – zna pojęcie wolontariat – pod kierunkiem pisze życiorys, CV, podanie, list motywacyjny	– odtwarza elementy świata przedstawionego – opowiada o relacjach rodzinnych bohaterki – charakteryzuje bohaterkę – tworzy związki wyrazowe z rzeczownikami wolontariat – pisze życiorys, CV, podanie, list motywacyjny	– porządkuje elementy świata przedstawionego – ocenia relacje rodzinne bohaterki – przedstawia pełną charakterystykę bohaterki – wyjaśnia, na czym polega wolontariat – pisze bezbłędnie życiorys, CV, podanie, list motywacyjny	– opowiada o elementach świata przedstawionego – prezentuje rozwiniętą wypowiedź na temat relacji w rodzinie bohaterki – charakteryzuje i ocenia bohaterkę – opowiada o działaniach wolontariatu, których był świadkiem lub uczestnikiem – pisze życiorys, CV, podanie, list motywacyjny – zachowuje wszystkie wymogi tych form wypowiedzi	
Maciej Pieprzycza <i>Chce się żyć</i> (film fabularny)	– opowiada o wybranej scenie z filmu – opowiada o bohaterze – zna pojęcie <i>głos z offu</i> – zna pojęcie <i>perspektywa żabia</i> – wstępnie omawia grę	– opowiada o scenach, które zwróciły jego uwagę – opowiada, jak wyglądało życie bohatera – wie, na czym polega głos z offu – wyjaśnia, na czym polega	– przedstawia swoje przemyślenia wywołane filmem – opowiada o relacjach bohatera ze światem – podaje przykłady scen, w których występuje głos	– wyjaśnia, jak film wpłynął na jego myślenie o świecie – ocenia postępowanie innych w stosunku do bohatera – wyjaśnia funkcję głosu z offu – omawia funkcję punktu widzenia kamery	– samodzielnie analizuje i interpretuje film ze szczególnym uwzględnieniem środków języka filmowego kreujących znaczenia

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	aktorską – pisze prostą recenzję z filmu	perspektywa żabia – przedstawia swoje wrażenia wywołane grą aktorską – pisze recenzję filmu	z offu – wskazuje sceny filmowane z perspektywy żabiej – ocenia grę aktorską – pisze ciekawą recenzję filmu	– tworzy wypowiedź na temat gry aktorskiej – pisze recenzję filmu, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi	– pisze rozwiniętą recenzję filmu – eksponuje część oceniającą
Wirtualny spacer – foldery i plakaty kampanii informacyjnej	– stara się brać udział w przygotowaniu kampanii informacyjnej – sporządza we wskazanym programie prosty plakat	– bierze udział w przygotowaniu kampanii informacyjnej – sporządza we wskazanym programie plakat	– bierze aktywny udział w przygotowaniu kampanii informacyjnej – sporządza we wskazanym programie ciekawy plakat	– organizuje kampanię informacyjną – przygotowuje w samodzielnie wybranym programie związany z nią folder	– samodzielnie przygotowuje i przeprowadza kampanię informacyjną – przygotowuje propagujące ją ciekawe materiały graficzne

LITERACKIE PRZESŁANIE

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Nancy H Kleinbaum <i>Stowarzyszenie umarłych poetów</i>	<ul style="list-style-type: none"> – odtwarza najważniejsze elementy świata przedstawionego – wymienia kilku bohaterów – przedstawia profesora Keatinga – przedstawia wybranych uczniów akademii – wie, co składa się na postawę życiową 	<ul style="list-style-type: none"> – odtwarza elementy świata przedstawionego – wymienia bohaterów – wstępnie charakteryzuje profesora Keatinga – przedstawia uczniów akademii – wypowiada się na temat postawy życiowej bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> – porządkuje elementy świata przedstawionego – wymienia bohaterów – dzieli ich według przyjętej przez siebie zasady – charakteryzuje profesora Keatinga – opowiada, jak reagowali uczniowie na słowa i działanie profesora Keatinga – omawia postawy życiowe bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada własnymi słowami o elementach świata przedstawionego – omawia relacje między bohaterami – charakteryzuje i ocenia profesora Keatinga – wyjaśnia, czego profesor Keating nauczył swoich uczniów – porównuje postawy życiowe bohaterów 	
Małgorzata Musierowicz <i>Kwiat kalafiora</i>	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada własnymi słowami treść fragmentu – wymienia cechy charakteru profesora Dmuchawca – wyjaśnia różnicę między współczuciem a litością – stara się brać udział w dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> – porządkuje elementy świata przedstawionego – krótko charakteryzuje profesora Dmuchawca – bierze udział w dyskusji, 	<ul style="list-style-type: none"> – formułuje temat rozmowy bohaterów – charakteryzuje profesora Dmuchawca – przedstawia swoje stanowisko w dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> – formułuje problem tekstu, ocenia profesora Dmuchawca jako nauczyciela – bierze czynny udział w dyskusji – nawiązuje do wypowiedzi innych uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> – zna całą powieść – omawia jej problematykę – analizuje świat przedstawiony – omawia przesłanie utworu

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Małgorzata Musierowicz <i>Brulion Bebe B</i>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, o czym rozmawiali bohaterowie – nazywa wartości, o których jest mowa w tekście – wie, kto to jest autorytet – przeprowadza krótki wywiad z wybranym nauczycielem 	<ul style="list-style-type: none"> – formułuje temat rozmowy bohaterów – odtwarza poglądy bohaterów na temat wartości – wyjaśnia, kto może być autorytetem – przeprowadza wywiad z wybranym nauczycielem 	<ul style="list-style-type: none"> – nazywa najważniejsze problemy poruszone w rozmowie bohaterów – omawia świat wartości uznawanych przez bohaterów – nazywa cechy reprezentowane przez człowieka, który może być autorytetem – przeprowadza interesujący wywiad z wybranym nauczycielem 	<ul style="list-style-type: none"> – odtwarza przebieg rozmowy bohaterów – ustosunkowuje się do poglądów bohaterów na temat wartości – opowiada o ludziach, których uznaje za swój autorytet – przeprowadza ciekawy wywiad z wybranym nauczycielem – zachowuje wszystkie wymogi tego gatunku 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem problematyki aksjologicznej
Jostein Gaarder <i>Świat Zofii</i>	<ul style="list-style-type: none"> – czyta tekst ze zrozumieniem – wie, że filozofia jest dziedziną nauki – cytuje fragment wyjaśniający, na czym polega ironia sokratyczna – pisze proste zaproszenie – przygotowuje argumenty do mowy obrończej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, o czym mówi tekst – wie ogólnie, czym zajmuje się filozofia – wie, z czym jest związane pojęcie <i>ironia sokratyczna</i> – pisze zaproszenie – hierarchizuje argumenty do mowy obrończej 	<ul style="list-style-type: none"> – wydobywa informacje z tekstu – wymienia podstawowe działy filozofii – odtwarza wiadomości związane z pojęciem ironia sokratyczna – pisze oryginalne zaproszenie – przygotowuje mowę obrończą 	<ul style="list-style-type: none"> – odtwarza własnymi słowami treść tekstu – wyjaśnia krótko, czym zajmują się główne działy filozofii – wyjaśnia własnymi słowami, na czym polega ironia sokratyczna – pisze zaproszenie, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi – wygłasza mowę obrończą 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem omówienia i oceny poglądów Sokratesa
Sławomir Mrozek <i>Autorytet</i>	<ul style="list-style-type: none"> – czyta tekst ze zrozumieniem 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, o czym mówi tekst – odtwarza zawartość 	<ul style="list-style-type: none"> – formułuje temat i problem tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> – odtwarza główne założenia wywodu autora 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje tekst,

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	<ul style="list-style-type: none"> – dzieli tekst na akapity – wskazuje fragmenty zawierające argumenty autora – zna podstawowe rodzaje akapitów – odróżnia publicystykę od literatury pięknej – wie, że jednym z gatunków publicystycznych jest felieton – wie, że teksty publicystyczne zawierają autorskie intencje 	<ul style="list-style-type: none"> wybranego akapitu – odtwarza argumenty autora – wie, co to jest akapit syntetyczny – wie, że tekst należy do publicystyki – wie, że tekst reprezentuje felieton jako gatunek publicystyczny – odczytuje intencje zawarte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega logiczny związek między akapitami – omawia argumenty wykorzystane przez autora – wskazuje w tekście akapit syntetyczny – omawia cechy tekstów publicystycznych – omawia cechy felietonu jako gatunku publicystycznego – omawia intencje zawarte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> – określa relacje treściowe między akapitami – ustosunkowuje się do argumentów autora – określa związek akapity syntetycznego z innymi akapitami – wyjaśnia, dlaczego tekst należy do publicystyki – wyjaśnia, dlaczego tekst reprezentuje felieton jako gatunek publicystyczny – ustosunkowuje się do intencji zawartych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> ustosunkowuje się do zawartego w nim wyводу
Wirtualny spacer – filmiki nagrane przez uczniów	– korzystając z pomocy, nagrywa prosty filmik edukacyjny ostrzegający rówieśników przed zagrożeniami	– nagrywa filmik edukacyjny ostrzegający przed zagrożeniami	– nagrywa pomysłowy, ciekawy filmik edukacyjny ostrzegający rówieśników przed zagrożeniami	– nagrywa pomysłowy, ciekawy filmik, stosuje celowe środki perswazji	– nagrywa oryginalny twórczy filmik ostrzegający rówieśników przed zagrożeniami z celowo stosowanymi środkami języka filmowego
ODCIENIE SAMOTNOŚCI					
Marek Hłasko <i>Okno</i>	– wymienia elementy świata przedstawionego – odróżnia narratora od	– porządkuje elementy świata przedstawionego – zbiera informacje o	– omawia elementy świata przedstawionego – prezentuje informacje	– tworzy wypowiedź, w której prezentuje wszystkie elementy świata przedstawionego	– samodzielnie analizuje i interpretuje opowiadanie ze

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	autora – wie, na czym polega narracja pierwszoosobowa – przedstawia bohatera – dostrzega różnice w postawach życiowych narratora i bohatera – omawia przestrzeń	narratorze – rozpoznaje narrację pierwszoosobową – charakteryzuje bohatera – omawia postawy życiowe narratora i chłopca – dostrzega symbolikę przestrzeni	dotyczące narratora – dostrzega subiektywizm narracji – charakteryzuje narratora i bohatera – porównuje postawy życiowe narratora i bohatera – wyjaśnia, z czego wynika symbolika przestrzeni	– wypowiada się na temat narratora – wyjaśnia skutki zastosowania narracji pierwszoosobowej – dokonuje charakterystyki porównawczej – ocenia postawy życiowe narratora i bohatera – wyjaśnia symbolikę przestrzeni	szczególnym uwzględnieniem oceny przedstawionych w nim postaw życiowych
Barbara Kosmowska <i>Samotni. pl</i>	– przypomina rodzaje narracji – wskazuje elementy, na podstawie których można omówić relacje panujące w rodzinie Pauli – nazywa emocje bohaterki – wyjaśnia, dlaczego Paula czuje się samotna	– rozpoznaje narrację pierwszoosobową – omawia relacje rodzinne Pauli – opowiada o sytuacji emocjonalnej bohaterki – opowiada o zmaganiu się bohaterki z samotnością	– omawia stosunek narratora do elementów świata przedstawionego – tworzy dłuższą wypowiedź na temat relacji w rodzinie Pauli – przedstawia obiektywnie sytuację emocjonalną bohaterki – przedstawia skutki postępowania Pauli	– omawia funkcję narracji pierwszoosobowej – ocenia relacje panujące w rodzinie bohaterki – ocenia sytuację emocjonalną bohaterki, ocenia sposoby radzenia sobie przez bohaterkę z samotnością	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem problematyki samotności
Edvard Munch <i>Krzyk</i> (reprodukcja obrazu)	– zna termin <i>ekspresjonizm</i> – wymienia główne elementy przedstawione na obrazie	– wyjaśnia znaczenie terminu <i>ekspresjonizm</i> – wymienia elementy przedstawione na obrazie – wskazuje elementy	– używa terminu <i>ekspresjonizm</i> – omawia elementy przedstawione na obrazie	– wyjaśnia, czym cechują się dzieła ekspresjonistyczne – omawia relacje zachodzące między elementami przedstawionymi na obrazie	– samodzielnie analizuje i interpretuje obraz ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega deformację – wymienia kolory wykorzystane na obrazie – dostrzega główną zasadę kompozycyjną – wie, że niektóre elementy mają znaczenie symboliczne – wymienia postaci przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawione za pomocą deformacji – omawia kolorystykę obrazu – wstępnie omawia kompozycję obrazu – wskazuje elementy o znaczeniach symbolicznych – opowiada o sposobie prezentowania postaci na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia elementy przedstawione za pomocą deformacji – ocenia kolorystykę obrazu – omawia kompozycję obrazu – omawia elementy o znaczeniach symbolicznych – omawia relacje między postaciami przedstawionymi na obrazie a światem 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia funkcję deformacji – wypowiada się na temat znaczeń obrazu eksponowanych kolorystyką – ocenia kompozycję obrazu – wyjaśnia znaczenia elementów symbolicznych – formułuje znaczenia sugerowane sposobem prezentowania postaci na obrazie 	malarskich środków wyrazu dla przekazania znaczeń
Wirtualny spacer – tworzenie teledysku	<ul style="list-style-type: none"> – przypomina, co to jest motyw – korzystając z pomocy, tworzy teledysk 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega powtarzalność wybranego motywu w różnych tekstach kultury – tworzy prosty teledysk 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady kilku tekstów kultury zawierających ten sam motyw – tworzy teledysk 	<ul style="list-style-type: none"> – gromadzi teksty kultury zawierające ten sam motyw – tworzy ciekawy teledysk 	<ul style="list-style-type: none"> – selekcjonuje i porządkuje teksty kultury zawierające ten motyw – samodzielnie tworzy oryginalny, atrakcyjny wizualnie teledysk
NA SWÓJ TEMAT					
Szczepan Twardoch <i>Wieloryby i ćmy. Dzienniki 2007–2015</i>	<ul style="list-style-type: none"> – zna dziennik jako gatunek – zna pojęcie <i>autobiografizm</i> – wie, kiedy wypowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje dziennik wśród innych gatunków – wie, na czym polega <i>autobiografizm</i> – dostrzega subiektywizm 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia cechy dziennika jako gatunku – wyjaśnia pojęcie <i>autobiografizm</i> – wyjaśnia, z czego 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia cechy dziennika jako gatunku – omawia rysy autobiograficzne w tekście – interpretuje tekst w 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem zawartych w nim refleksji

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	<ul style="list-style-type: none"> ma charakter subiektywny – wskazuje fragmenty o znaczeniach metaforycznych – wskazuje fragmenty zawierające refleksje o świecie 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi – odtwarza zawartość fragmentów o znaczeniach metaforycznych – odtwarza refleksje autora o świecie 	<ul style="list-style-type: none"> wynika subiektywizm wypowiedzi – wyjaśnia znaczenia metaforyczne – omawia refleksje autora o świecie 	<ul style="list-style-type: none"> kontekście jego subiektywnego charakteru – omawia fragmenty o znaczeniach metaforycznych – ustosunkowuje się do refleksji autora o świecie 	o świecie
Magdalena Tulli <i>Szum</i>	<ul style="list-style-type: none"> – czyta tekst ze zrozumieniem – zna pojęcie autokreacja – wskazuje fragmenty opisujące emocje – według wzoru pisze list 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada, o czym mówi tekst – dostrzega w tekście przejawy autokreacji – omawia prezentowane emocje – pisze list 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje główne zagadnienia poruszane w tekście – omawia na podstawie tekstu zjawisko autokreacji – omawia przejawy prezentowanych emocji – pisze ciekawy, rozwinięty list 	<ul style="list-style-type: none"> – określa problematykę tekstu – interpretuje tekst z punktu widzenia działań autokreacyjnych – przedstawia źródła prezentowanych emocji – pisze ciekawy list, zachowując wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi 	– samodzielnie analizuje i interpretuje tekst ze szczególnym uwzględnieniem problematyki autokreacji
Alina Szapocznikow <i>Autoportret I</i> – <i>Autoportret II</i> (rzeźby)	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że rzeźba jest jedną z dziedzin sztuki – wyjaśnia, co oznacza słowo <i>autoportret</i> – wymienia podstawowe elementy obu rzeźb – wstępnie jedną z rzeźb, ma świadomość, że niektóre elementy rzeźb 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje rzeźbę wśród innych dzieł sztuki – wyjaśnia tytuły rzeźb – wymienia elementy obu rzeźb – opisuje obydwie rzeźby – wskazuje elementy o znaczeniach symbolicznych – nazywa materiały, z których 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia specyfikę rzeźby jako dzieła sztuki – wypowiada się na temat tytułu rzeźb – porównuje elementy obu rzeźb – dokładnie opisuje rzeźby – omawia elementy o 	<ul style="list-style-type: none"> – przypomina i omawia poznane do tej pory rzeźby – wyjaśnia tytuły rzeźb w kontekście tego, co przedstawiają – omawia elementy obu rzeźb – opisuje porównawczo obie rzeźby – wyjaśnia symboliczne 	– samodzielnie interpretuje rzeźby ze szczególnym uwzględnieniem ich metaforycznych znaczeń

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	mają znaczenie symboliczne – wie, że rzeźby są zrobione z różnych materiałów	wykonane zostały rzeźby	znaczeniach symbolicznych – omawia rzeźby z uwzględnieniem materiału, z którego zostały zrobione	znaczenia elementów dzieł – wyjaśnia, jak materiał, z którego zostały wykonane rzeźby, wpływa na znaczenia dzieł	
Wirtualny spacer – autoportrety uczniów	– we wskazanym programie tworzy pod kierunkiem autoportret	– w samodzielnie wybranym programie tworzy autoportret	– w samodzielnie wybranym programie tworzy ciekawy autoportret	– tworzy autoportret odzwierciedlający jego indywidualne cechy	– w samodzielnie wybranym programie tworzy interesujący autoportret, wykorzystuje elementy symboliczne
ŚCIEŻKI ŻYCIA					

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Zbigniew Herbert <i>Życiorys</i>	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje życiorys wśród innych form użytkowych – rozróżnia lirykę bezpośrednią i pośrednią – gromadzi informacje o bohaterze lirycznym – wskazuje wersy pozwalające określić sytuację liryczną – dostrzega wewnętrzną kompozycję wiersza – wskazuje wersy, w których jest mowa o wartościach – nazywa uczucia 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym cechuje się życiorys jako forma wypowiedzi – dostrzega w utworze lirykę bezpośrednią – rozpoznaje bohatera lirycznego – rozpoznaje sytuację liryczną – dzieli tekst na części kompozycyjne ze względu na formy czasu – nazywa wartości ważne dla bohatera – wypowiada się na temat uczuć bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia wyróżniki życiorysu – wyjaśnia, dlaczego wiersz reprezentuje lirykę bezpośrednią – przedstawia informacje o bohaterze lirycznym – wskazuje składniki sytuacji lirycznej – omawia kompozycję wewnętrzną utworu – omawia wartości ważne dla bohatera – wskazuje źródła uczuć 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia życiorys jako użytkową formę wypowiedzi – dostrzega subiektywizm wypowiedzi poetyckiej – przedstawia dłuższą wypowiedź związaną z bohaterem lirycznym – omawia sytuację liryczną – omawia kompozycję wewnętrzną utworu w kontekście jego zawartości treściowej – omawia światopogląd bohatera lirycznego – omawia uczucia bohatera i ich źródła 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje wiersz ze szczególnym uwzględnieniem światopoglądu i postawy życiowej osoby mówiącej (bohatera lirycznego)
Wisława Szymborska <i>Pisanie życiorysu</i>	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje życiorys wśród innych form użytkowych – przypomina, co to jest frazeologizm – wie, na czym polega ironia – wskazuje wersy mówiące o człowieku – dostrzega relacje między człowiekiem i 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym cechuje się życiorys jako forma wypowiedzi – wskazuje w wierszu frazeologizmy – dostrzega w wierszu ironię – odtwarza obraz człowieka utrwalonego w wierszu – omawia relacje między człowiekiem i światem ukazane w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia wyróżniki życiorysu – wyjaśnia znaczenia związane z frazeologizmami – wyjaśnia, przeciwko czemu skierowana jest ironia – omawia obraz człowieka ukazany w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia życiorys jako użytkową formę wypowiedzi – wyjaśnia funkcję frazeologizmów w utworze – interpretuje znaczenia związane z kategorią ironii zastosowaną w wierszu – tworzy rozbudowaną wypowiedź prezentującą obraz człowieka ukazany w wierszu – ocenia relacje między 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie analizuje i interpretuje utwór ze szczególnym uwzględnieniem relacji między człowiekiem i światem

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	światem ukazane w wierszu		– tworzy wypowiedź na temat relacji między człowiekiem i światem ukazanych w wierszu	człowiekiem i światem ukazane w wierszu	
Piotr Dumala <i>Ściany</i> (film animowany)	– ogląda uważnie film – dostrzega filmowe metafory – zna pojęcie <i>everyman</i> – zwraca uwagę na muzykę w filmie	– przedstawia swoje pierwsze wrażenie po obejrzeniu filmu – wskazuje sceny zawierające metafory – wie, kto to jest <i>everyman</i> – wypowiada się na temat muzyki w filmie	– odtwarza treściową zawartość poszczególnych scen filmu – wyjaśnia znaczenia filmowych metafor – wyjaśnia, kto to jest <i>everyman</i> – ocenia muzykę w filmie	– opowiada własnymi słowami fabułę filmu – interpretuje metaforyczne znaczenia filmu – wykorzystuje pojęcie <i>everyman</i> do interpretacji filmu – ocenia muzykę filmu w kontekście jego znaczeń	– samodzielnie analizuje i interpretuje film ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystanych środków filmowych dla kreowania znaczeń metaforycznych
Wirtualny spacer – przedstawianie siebie	– pod kierunkiem przygotowuje autoprezentację	– przygotowuje autoprezentację	– przygotowuje rozbudowaną autoprezentację	– przygotowuje w ciekawej formie autoprezentację	– samodzielnie przygotowuje rozwiniętą, ciekawą autoprezentację
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
FONETYKA					

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Głoska i litera	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia pojęcia <i>litera</i> i <i>głoska</i> – zna główne sposoby zapisywania głosek – dzieli proste wyrazy na litery i głoski – wie, że <i>i</i> może pełnić w wyrazach różne funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, co to jest głoska i litera – zna sposoby zapisywania głosek – dzieli wyrazy na litery i głoski – zna funkcje litery <i>i</i> w wyrazach 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest głoska, a czym litera – wymienia różnorodne sposoby zapisywania głosek – dzieli trudne wyrazy na litery i głoski – podaje przykłady roli <i>i</i> w wyrazach 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia rozróżnienie w języku na litery i głoski – omawia wszystkie sposoby zapisywania głosek – bezbłędnie dzieli trudne wyrazy na litery i głoski – omawia funkcje litery <i>i</i> w wyrazach 	<ul style="list-style-type: none"> – bezbłędnie dzieli wszystkie wyrazy na litery i głoski – bezbłędnie określa rolę <i>i</i> w wyrazach
Podział głosek	<ul style="list-style-type: none"> – odróżnia samogłoski od spółgłosek – wie, które narządy artykulacyjne biorą udział w powstawaniu głosek – określa podstawowe cechy głosek 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia samogłoski i spółgłoski – wymienia podstawowe narządy artykulacyjne – określa cechy głosek 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia wszystkie samogłoski, odróżnia spółgłoski – wymienia narządy artykulacyjne – określa cechy głosek 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym różnią się samogłoski od spółgłosek – omawia rolę poszczególnych narządów w artykulacji głosek – określa cechy głosek 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia proces powstawania głosek – bezbłędnie określa cechy głosek
Upodobnienia głosek	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że istnieje zjawisko upodobnienia głosek – zna podstawowe rodzaje upodobnień – zaznacza i nazywa podstawowe rodzaje upodobnień 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, na czym polegają upodobnienia głosek – zna różne rodzaje upodobnień, zaznacza i nazywa upodobnienia 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia upodobnienia głosek – zna wszystkie rodzaje upodobnień – poprawnie zaznacza i nazywa upodobnienia 	<ul style="list-style-type: none"> – tłumaczy mechanizm powstawania upodobnień głosek – omawia wszystkie rodzaje upodobnień – zaznacza i nazywa wszystkie rodzaje upodobnień 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje wszystkie rodzaje upodobnień, nazywa je, poprawnie wymawia
Sylaba	<ul style="list-style-type: none"> – wie, co to jest sylaba 	<ul style="list-style-type: none"> – izoluje sylabę w wyrazie 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje różne 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest sylaba 	<ul style="list-style-type: none"> – bezbłędnie dzieli

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że sylaby mogą się kończyć na samogłoskę lub spółgłoskę – dzieli proste wyrazy na sylaby 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje sylaby otwarte i zamknięte – dzieli wyrazy na sylaby 	<ul style="list-style-type: none"> sylaby w wyrazie – nazywa, która sylaba jest zamknięta, a która otwarta – dzieli trudne wyrazy na sylaby 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, kiedy sylaba jest otwarta, kiedy zamknięta – bezbłędnie dzieli trudne wyrazy na sylaby 	wszystkie wyrazy na sylaby
Akcent wyrazowy i zdaniowy	<ul style="list-style-type: none"> – ma świadomość konieczności poprawnego akcentowania wyrazów – stara się poprawnie akcentować wyrazy – wie, że są wyrazy bezakcentowe 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, na czym polega akcent wyrazowy – poprawnie akcentuje wyrazy – wymienia przykłady wyrazów bezakcentowych 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia akcent wyrazowy – poprawnie akcentuje niemal wszystkie wyrazy – wymienia różnorodne przykłady wyrazów bezakcentowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega akcent wyrazowy – poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy – zna wyrazy bezakcentowe 	– bezbłędnie stosuje akcent w swoich wypowiedziach
Zebranie i powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia pojęcia <i>litera</i> i <i>głoska</i> – zna główne sposoby zapisywania głosek – dzieli proste wyrazy na litery i głoski – wie, że <i>i</i> może pełnić w wyrazach różne funkcje – odróżnia samogłoski od spółgłosek – wie, które narządy artykulacyjne biorą udział w powstawaniu 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, co to jest głoska i litera – zna sposoby zapisywania głosek – dzieli wyrazy na litery i głoski – zna funkcje litery <i>i</i> w wyrazach – rozróżnia samogłoski i spółgłoski – wymienia podstawowe narządy artykulacyjne – określa cechy głosek – izoluje sylabę w wyrazie – rozpoznaje sylaby otwarte i 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest głoska, a czym litera – wymienia różnorodne sposoby zapisywania głosek – dzieli trudne wyrazy na litery i głoski – podaje przykłady roli <i>i</i> w wyrazach – wymienia wszystkie samogłoski, odróżnia spółgłoski – wymienia narządy 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia rozróżnienie w języku na litery i głoski – omawia wszystkie sposoby zapisywania głosek – bezbłędnie dzieli trudne wyrazy na litery i głoski – omawia funkcje litery <i>i</i> w wyrazach – wyjaśnia, czym różnią się samogłoski od spółgłosek – omawia rolę poszczególnych narządów w artykulacji głosek – określa cechy głosek 	<ul style="list-style-type: none"> – bezbłędnie dzieli wszystkie wyrazy na litery i głoski – bezbłędnie określa rolę <i>i</i> w wyrazach – omawia proces powstawania głosek – bezbłędnie określa cechy głosek – bezbłędnie dzieli wszystkie wyrazy na sylaby – bezbłędnie stosuje

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	<p>głosek</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa podstawowe cechy głosek – wie, co to jest sylaba – wie, że sylaby mogą się kończyć na samogłoskę lub spółgłoskę – dzieli wyrazy na sylaby – ma świadomość konieczności poprawnego akcentowania wyrazów – stara się poprawnie akcentować wyrazy – wie, że są wyrazy bezakcentowe – wie, że istnieje zjawisko upodobnienia głosek – zna podstawowe rodzaje upodobnień – zaznacza i nazywa podstawowe rodzaje upodobnień 	<p>zamknięte, dzieli wyrazy na sylaby</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, na czym polega akcent wyrazowy – poprawnie akcentuje wyrazy – wymienia przykłady wyrazów bezakcentowych – wie, na czym polegają upodobnienia głosek – zna różne rodzaje upodobnień, zaznacza i nazywa upodobnienia 	<p>artykulacyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa cechy głosek – rozpoznaje różne sylaby w wyrazie – nazywa, która sylaba jest zamknięta, a która otwarta – dzieli trudne wyrazy na sylaby – omawia akcent wyrazowy – poprawnie akcentuje niemal wszystkie wyrazy – wymienia różnorodne przykłady wyrazów bezakcentowych – omawia upodobnienia głosek – zna wszystkie rodzaje upodobnień – poprawnie zaznacza i nazywa upodobnienia 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest sylaba – wyjaśnia, kiedy sylaba jest otwarta, kiedy zamknięta – bezbłędnie dzieli trudne wyrazy na sylaby – wyjaśnia, na czym polega akcent wyrazowy – poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy – zna wyrazy bezakcentowe – tłumaczy mechanizm powstawania upodobnień głosek – omawia wszystkie rodzaje upodobnień – zaznacza i nazywa wszystkie rodzaje upodobnień 	<p>akcent w swoich wypowiedziach, rozpoznaje wszystkie rodzaje upodobnień, nazywa je, poprawnie wymawia</p>
ZRÓŻNICOWANIE JĘZYKA					
Treść i zakres znaczeniowy wyrazu	– ma świadomość różnicy między treścią a zakresem znaczeniowym	– wie, czym różni się treść od zakresu znaczeniowego wyrazu	– wyjaśnia, czym różni się treść od zakresu znaczeniowego wyrazu	– omawia zagadnienie różnic między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów	– bezbłędnie podaje treść i zakres znaczeniowy

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	wyrazów – podaje treść i zakres znaczeniowy kilku wyrazów – podaje kilka wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym	– podaje treść i zakres znaczeniowy wyrazów – podaje wyrazy o tym samym zakresie znaczeniowym	– dostrzega zależności między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów – tworzy proste ciągi wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym	– omawia relacje między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazu – tworzy ciągi wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym	różnorodnych wyrazów
Nazwy osobowe	– wie, że imiona i nazwiska to nazwy osobowe – zna zasady pisowni nazw osobowych	– wyróżnia spośród nazw własnych nazwy osobowe – stosuje zasady pisowni nazw osobowych	– ma podstawową wiedzę na temat powstawania nazw osobowych – poprawnie zapisuje nazwy osobowe	– wie, jak powstawały nazwy osobowe – bezbłędnie zapisuje nazwy osobowe	– omawia proces powstawania nazw osobowych, zapisuje je bezbłędnie
Odmiana imion i nazwisk	– poprawnie odmienia proste nazwy osobowe	– poprawnie odmienia większość nazw osobowych	– poprawnie odmienia niemal wszystkie nazwy osobowe	– poprawnie odmienia wszystkie nazwy osobowe	– zna wszystkie wzory deklinacyjne nazw osobowych
Nazwy miejscowe	– wie, czego dotyczą nazwy miejscowe – zna zasady pisowni nazw miejscowych	– wyróżnia spośród nazw własnych nazwy miejscowe – przedstawia zasady pisowni nazw miejscowych	– podaje kilka przykładów różnych nazw miejscowych – stosuje zasady pisowni nazw miejscowych	– podaje różnorodne przykłady nazw miejscowych – bezbłędnie zapisuje nazwy miejscowe	– swobodnie postępuje się nazwami miejscowymi
Odmiana nazw miejscowych	– wie, że nazwy miejscowe podlegają odmianie przez przypadki	– poprawnie odmienia najbardziej powszechne nazwy miejscowe	– poprawnie odmienia większość nazw miejscowych	– poprawnie odmienia wszystkie nazwy miejscowe	– zna wszystkie wzory deklinacyjne nazw miejscowych

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Nazwy mieszkańców	– wie, jak tworzy się nazwy mieszkańców – zna zasady pisowni nazw mieszkańców	– tworzy poprawnie podstawowe nazwy mieszkańców – zapisuje poprawnie podstawowe nazwy mieszkańców	– poprawnie tworzy większość nazw mieszkańców – stosuje się do zasad ich pisowni	–poprawnie tworzy nazwy mieszkańców – poprawnie zapisuje nazwy mieszkańców	– poprawnie tworzy i zapisuje wszystkie nazwy mieszkańców
Kolokwializmy	– zna pojęcie kolokwializmu – wie, kiedy można używać kolokwializmów	– wie, jakie wyrazy i związki wyrazowe są kolokwializmami, nie nadużywa kolokwializmów	– podaje kilka przykładów kolokwializmów – wie, dla jakiego stylu języka są typowe kolokwializmy	– podaje przykłady kolokwializmów – wyjaśnia, kiedy używanie kolokwializmów jest błędem	– używa kolokwializmów tylko wówczas, gdy jest to uzasadnione
Wyrazy rodzime i zapożyczone	– wyróżnia popularne wyrazy zapożyczone – zna zasady pisowni wyrazów zapożyczonych	– podaje kilka przykładów wyrazów rodzimych i zapożyczonych – omawia zasady pisowni wyrazów zapożyczonych	– podaje przykłady wyrazów rodzimych i zapożyczonych – stosuje zasady pisowni wyrazów zapożyczonych	– rozróżnia wyrazy rodzime i zapożyczone – poprawnie zapisuje wyrazy zapożyczone	– omawia proces zapożyczania wyrazów
Regionalne odmiany języka	– wie, że obok języka ogólnopolskiego istnieją regionalne odmiany języka – zna podstawowe rodzaje dialektyzmów – próbuje czytać tekst pisany gwarą	– wie co to jest dialekt i gwara – zna rodzaje dialektyzmów – czyta tekst pisany gwarą	– wyjaśnia, co to jest dialekt i gwara – podaje przykłady różnych rodzajów dialektyzmów – czyta płynnie tekst pisany gwarą	– podaje przykłady regionalnych odmian języka – rozpoznaje rodzaje dialektyzmów – czyta ze zrozumieniem tekst pisany gwarą	– omawia specyfikę różnych regionalnych odmian języka
Zebranie i	– ma świadomość	– wie, czym różni się treść od	– wyjaśnia, czym różni	– omawia zagadnienie różnic	– bezbłędnie podaje

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
powtórzenie wiadomości	<p>różnicy między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje treść i zakres znaczeniowy kilku wyrazów – podaje kilka wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym – wie, że imiona i nazwiska to nazwy osobowe – zna zasady pisowni nazw osobowych – poprawnie odmienia proste nazwy osobowe – wie, czego dotyczą nazwy miejscowe – zna zasady pisowni nazw miejscowych – wie, że nazwy miejscowe podlegają odmianie przez przypadki – wie, jak tworzy się nazwy mieszkańców – zna zasady pisowni nazw mieszkańców 	<p>zakresu znaczeniowego wyrazu</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje treść i zakres znaczeniowy wyrazów – podaje wyrazy o tym samym zakresie znaczeniowym – wyróżnia spośród nazw własnych nazwy osobowe – stosuje zasady pisowni nazw osobowych – poprawnie odmienia większość nazw osobowych – wyróżnia spośród nazw własnych nazwy miejscowe – przedstawia zasady pisowni nazw miejscowych – poprawnie odmienia najbardziej powszechne nazwy miejscowe – tworzy poprawnie podstawowe nazwy mieszkańców – zapisuje poprawnie podstawowe nazwy mieszkańców – wie, jakie wyrazy i związki wyrazowe są kolokwializmami, nie nadużywa kolokwializmów 	<p>się treść od zakresu znaczeniowego wyrazu</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzega zależności między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów – tworzy proste ciągi wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym – ma podstawową wiedzę na temat powstawania nazw osobowych – poprawnie zapisuje nazwy osobowe – poprawnie odmienia niemal wszystkie nazwy osobowe – podaje kilka przykładów różnych nazw miejscowych – stosuje zasady pisowni nazw miejscowych – poprawnie odmienia większość nazw miejscowych – poprawnie tworzy większość nazw 	<p>między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia relacje między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazu – tworzy ciągi wyrazów o tym samym zakresie znaczeniowym – wie, jak powstawały nazwy osobowe – bezbłędnie zapisuje nazwy osobowe – poprawnie odmienia wszystkie nazwy osobowe – podaje różnorodne przykłady nazw miejscowych – bezbłędnie zapisuje nazwy miejscowe – poprawnie odmienia wszystkie nazwy miejscowe – poprawnie tworzy nazwy mieszkańców – poprawnie zapisuje nazwy mieszkańców – podaje przykłady kolokwializmów – wyjaśnia, kiedy używanie kolokwializmów jest błędem – rozróżnia wyrazy rodzime i 	<p>treść i zakres znaczeniowy różnorodnych wyrazów</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia proces powstawania nazw osobowych, zapisuje je bezbłędnie – zna wszystkie wzory deklinacyjne nazw osobowych – swobodnie postępuje się nazwami miejscowymi – zna wszystkie wzory deklinacyjne nazw miejscowych – poprawnie tworzy i zapisuje wszystkie nazwy mieszkańców – używa kolokwializmów tylko wówczas, gdy jest to uzasadnione – omawia proces zapożyczenia wyrazów – omawia specyfikę różnych regionalnych odmian języka

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcie kolokwializmu – wie, kiedy można używać kolokwializmów – wyróżnia popularne wyrazy zapożyczone – zna zasady pisowni wyrazów zapożyczonych – wie, że obok języka ogólnopolskiego istnieją regionalne odmiany języka – zna podstawowe rodzaje dialektyzmów – próbuje czytać tekst pisany gwarą 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje kilka przykładów wyrazów rodzimych i zapożyczonych – omawia zasady pisowni wyrazów zapożyczonych – wie co to jest dialekt i gwara – zna rodzaje dialektyzmów – czyta tekst pisany gwarą 	<ul style="list-style-type: none"> mieszkańców – stosuje się do zasad ich pisowni – podaje kilka przykładów kolokwializmów – wie, dla jakiego stylu języka są typowe kolokwializmy – podaje przykłady wyrazów rodzimych i zapożyczonych – stosuje zasady pisowni wyrazów zapożyczonych – wyjaśnia, co to jest dialekt i gwara – podaje przykłady różnych rodzajów dialektyzmów – czyta płynnie tekst pisany gwarą 	<ul style="list-style-type: none"> zapożyczone, poprawnie zapisuje wyrazy zapożyczone – podaje przykłady regionalnych odmian języka – rozpoznaje rodzaje dialektyzmów – czyta ze zrozumieniem tekst pisany gwarą 	
KOMUNIKACJA I KULTURA JĘZYKA					
Poprawne używanie słownictwa	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje proste związki wyrazowe – zna pojęcie szablonu językowego 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, co to są związki wyrazowe – rozpoznaje szablony językowe 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, co to są związki wyrazowe – unika stosowania szablonów językowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia mechanizm tworzenia związków wyrazowych – krytycznie ocenia stosowanie szablonów językowych 	<ul style="list-style-type: none"> – świadomie i celowo stosuje poprawne związki wyrazowe w wypowiedziach – unika stosowania

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
					szablonów językowych, krytycznie ocenia je w cudzych wypowiedziach
Norma językowa	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że w działaniach językowych należy stosować się do norm językowych – wie, że istnieją różne normy językowe – w swoich wypowiedziach stara się stosować do norm językowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, co to jest norma językowa – odróżnia normę wzorcową od użytkowej i potocznej, stosuje się do norm językowych w większości swoich wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> – wstępnie wyjaśnia na czym polega norma językowa – rozróżnia różne rodzaje norm językowych – przestrzega norm językowych niemal we wszystkich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega i czego dotyczy norma językowa – rozróżnia wszystkie normy językowe – zawsze stosuje się do odpowiednich norm językowych w swoich wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> – świadomie stosuje się w swoich wypowiedziach do norm językowych różnego rodzaju
Błąd językowy	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że w wypowiedziach powinno unikać się błędów językowych – rozpoznaje innowacje językowe – zna podstawowe rodzaje błędów językowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, co to jest błąd językowy – odróżnia innowacje językowe od błędów językowych – rozpoznaje różne rodzaje błędów językowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, co to jest błąd językowy – wyjaśnia, w jakich okolicznościach stosowane są innowacje językowe – klasyfikuje większość błędów językowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia mechanizm popełniania błędów i usterek językowych – ocenia innowacje językowe – klasyfikuje rodzaje błędów językowych 	<ul style="list-style-type: none"> – świadomie unika popełniania błędów językowych, zna ich rodzaje i mechanizm powstawiania
Manipulacja językowa	<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcie manipulacji językowej – dostrzega językowe sposoby stosowane w 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, na czym polega manipulacja językowa – zna podstawowe sposoby manipulacji językowej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega manipulacja językowa – omawia językowe 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym różni się manipulacja językowa od perswazji – wyjaśnia językowe 	<ul style="list-style-type: none"> – świadomie i skutecznie przeciwstawia się manipulacji językowej

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	manipulacji językowej – stara się nie poddawać manipulacji językowej	– nie poddaje się manipulacji językowej	sposoby stosowane w manipulacji językowej – skutecznie nie poddaje się manipulacji językowej	mechanizmy manipulacji językowej – przeciwstawia się manipulacji językowej	
Zebranie i powtórzenie wiadomości	– stosuje proste związki wyrazowe – zna pojęcie szablonu językowego – wie, że w działaniach językowych należy stosować się do norm językowych – wie, że istnieją różne normy językowe – w swoich wypowiedziach stara się stosować do norm językowych – wie, że w wypowiedziach powinno unikać się błędów językowych – rozpoznaje innowacje językowe – zna podstawowe rodzaje błędów	– wie, co to są związki wyrazowe – rozpoznaje szablony językowe – wie, co to jest norma językowa – odróżnia normę wzorcową od użytkowej i potocznej, stosuje się do norm językowych w większości swoich wypowiedzi – wie, co to jest błąd językowy – odróżnia innowacje językowe od błędów językowych – rozpoznaje różne rodzaje błędów językowych – wie, na czym polega manipulacja językowa – zna podstawowe sposoby manipulacji językowej – nie poddaje się manipulacji językowej	– wyjaśnia, co to są związki wyrazowe – unika stosowania szablonów językowych – wstępnie wyjaśnia na czym polega norma językowa – rozróżnia różne rodzaje norm językowych – przestrzega norm językowych niemal we wszystkich wypowiedziach – wyjaśnia, co to jest błąd językowy – wyjaśnia, w jakich okolicznościach stosowane są innowacje językowe – klasyfikuje większość błędów językowych – wyjaśnia, na czym	– wyjaśnia mechanizm tworzenia związków wyrazowych – krytycznie ocenia stosowanie szablonów językowych – wyjaśnia, na czym polega i czego dotyczy norma językowa – rozróżnia wszystkie normy językowe – zawsze stosuje się do odpowiednich norm językowych w swoich wypowiedziach – wyjaśnia mechanizm popełniania błędów i usterek językowych – ocenia innowacje językowe – klasyfikuje rodzaje błędów językowych – wyjaśnia, czym różni się manipulacja językowa od perswazji – wyjaśnia językowe	– świadomie i celowo stosuje poprawne związki wyrazowe w wypowiedziach – unika stosowania szablonów językowych, krytycznie ocenia je w cudzych wypowiedziach – świadomie stosuje się w swoich wypowiedziach do norm językowych różnego rodzaju – świadomie unika popełniania błędów językowych, zna ich rodzaje i mechanizm powstawiania – świadomie i skutecznie przeciwstawia się manipulacji językowej

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
	językowych – zna pojęcie manipulacji językowej – dostrzega językowe sposoby stosowane w manipulacji językowej – stara się nie poddawać manipulacji językowej		polega manipulacja językowa – omawia językowe sposoby stosowane w manipulacji językowej – skutecznie nie poddaje się manipulacji językowej	mechanizmy manipulacji językowej – przeciwstawia się manipulacji językowej	
WIEM I UMIEM					
Krzysztof Biedrzycki <i>Interpretacja – szkoła rozumienia</i>	– czyta tekst ze zrozumieniem – odróżnia analizę od interpretacji – stawia pytania do tekstu – dostrzega problematykę tekstu	– wie, co składa się na analizę utworu literackiego – wie, na czym polega interpretacja utworu literackiego – formułuje podstawowe wnioski analityczne i interpretacyjne – odczytuje podstawowe sensy utworu	– pod kierunkiem dokonuje analizy utworu literackiego – pod kierunkiem dokonuje interpretacji utworu – formułuje wnioski analityczne i interpretacyjne – odczytuje sensy utworu	– dokonuje analizy utworu literackiego – dokonuje interpretacji utworu literackiego – formułuje wnioski analityczne i interpretacyjne związane z różnymi płaszczyznami tekstu – rozpoznaje znaczenia dosłowne i naddane utworu	– samodzielnie dokonuje pełnej analizy i interpretacji utworu literackiego

Lektura i inne teksty kultury, materiał językowy	Wymagania				
	dla osób z dysfunkcjami	dopuszczający, dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
	Uczeń				
Teksty przemówień uczniowskich	<ul style="list-style-type: none"> – wyróżnia przemówienie spośród innych form wypowiedzi – wie, że istnieją środki retoryczne, wymienia przynajmniej jeden z nich – wie, że wypowiedź powinna być spójna – wie, że przemówienie dzieli się na części kompozycyjne – zna pojęcie perswazji – wie, że istnieją pozasłowne elementy wypowiedzi – pisze i wygłasza krótkie przemówienie 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym cechuje się przemówienie – wymienia kilka środków retorycznych – wie, jakimi sposobami osiągać spójność wypowiedzi, zna części kompozycyjne przemówienia – wie, na czym polega perswazja – zna pozasłowne elementy wypowiedzi – pisze i wygłasza przemówienie 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia cechy przemówienia jako formy wypowiedzi – stosuje środki retoryczne – stosuje środki spójnościowe – dzieli tworzony tekst przemówienia na właściwe części kompozycyjne – wyjaśnia, na czym polega perswazja – omawia pozasłowne elementy wypowiedzi – tworzy i w odpowiedni sposób wygłasza przemówienie 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia cechy przemówienia jako formy wypowiedzi – celowo i funkcjonalnie stosuje środki retoryczne – świadomie i funkcjonalnie stosuje środki spójnościowe – świadomie i funkcjonalnie dzieli tworzony tekst przemówienia na właściwe części kompozycyjne – świadomie stosuje środki perswazyjne – stosuje pozasłowne środki wypowiedzi – tworzy przekonujące przemówienie, wygłasza je – stosuje pozasłowne środki wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> – pisze i wygłasza oddziałujące na odbiorców przemówienie – celowo i funkcjonalnie stosuje środki retoryczne, perswazyjne – stosuje pozajęzykowe środki przy wygłaszaniu tekstu przemówienia
Test końcowy	– udziela poprawnych odpowiedzi na więcej niż połowę z liczby pytań i poleceń	– udziela poprawnych odpowiedzi na trzy czwarte liczby pytań i poleceń	– udziela poprawnych odpowiedzi na większość z liczby pytań i poleceń	– udziela poprawnych odpowiedzi niemal na wszystkie pytania i polecenia	– udziela poprawnych odpowiedzi na wszystkie pytania i polecenia